

Brassói Lapok

Ara 5 lei

Csülörök
1931 * március 12

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

58. szám
XXXVII. évtolyam

Ara 5 lei

Az aranygyapju

Nem pajzsos, hanem pajzsos, mint győzelmee spártái, érkezik haza Párisból Popovici pénzügyminiszter. Megszerezte az aranygyapjút, legyőzte a szűkmarkúság és bizalmatlanság minotaurusát, mely a drága kincset őrizte. Meg van a kölcsön. Annyi izgalom, lőtás-futás, tárgyalás, tülekedés, telefonhözihás, hazahívás, kormánykrízis, királyi ebédek, királyi közbelépések, diplomáciai huzavonák, nemzetibanki és liberális ellengőzők és ellengázak után végre valóság. Végre pénz áll a házhoz.

Négy milliárd sok pénz, kivált ha más négy már a pillanat kritikus nehézségein tusegített, ha holmi nyomasztól kanatterhek és egyéb kellemetlen kötelezettségek könnyítésére használtatott. A román politika argonautái a jóreménység foka körül kedvező szél mellett irányítják haza kincses hajójukat: a kölcsön-pénz jól fog, s millió vágó pillantás, s bizakodástól remegő kéz fogja végigsimítani a drága gyapjút, melyből a produktív munka szövötenek kell készülnie. A Gulliver-féle terokészítő akadémiára, ahol a tanárok a földmívelés és építészeti új szabályait és módszereit dolgozzák ki, új szerszámokat és műszereket terveznek a kézipar minden szakmájában, melyek segítségével egy ember elvègezheti tíznek a munkáját, egy hét alatt örökké tartó anyagból palotát építhetnek s a föld gyümölesét abban az óvszakban lehet megerlelni, amelyikben nekünk tetszik, egyáltalán nincs szükség. Válság és nyomoruság akadémiaja már megtanított rá — elsősorban a kormányt taníthatta meg —, hogy mint lehet és kell a kölcsönt, a hatalmas milliárdokat, az ország javára a legjobban felhasználni.

Az aranygyapju szerencsése megszerzése nemcsak a talajt szilárdította meg alattunk, s a lemondás és csüggedés kinzó keselyűit kergette el a lelkekről, hanem piharvédő sátrát is emelt a munka műhelye számára. És ha a kormányon is, melynek állása szintén megszilárdult holott pár perccel előbb már a Párisból kengelt fekete lobogó láttára Aegeus királyként öngyilkos szándékkal bele akart ugarni a tehetellenség tengerébe, meg van a jószándék és erős akarat a kölcsön előnyös felhasználására, akkor meg a két millió dolláros províziót is elfelejtjük, muló furunkulusnak tartjuk a vasuti nyugdíjpénztár és a központi nyugdíjpénztár milliárdos sikkasztásait is s mind azokat a romlásokat és rombolásokat — anyagiakban, erkölcsiekben és lelkiekben — melyek ennek a nagy és drága kölcsönnek a kénytelen kikényszerítéséhez vezettek.

Minden hibát, mulasztást, bünt el akarunk felejteni, ha Jason—Popovici és társai ezzel az aranygyapjával, a gyapju aranyával a becsület, munka, szakértelem és rend uralmának vetik meg az alapjait.

Am sápitózzanak, akik nem kapnak sápot, tépjék hajukat és kapjanak hajba, akiknek léha egzisztenciája a kölcsön hajszálán függött, mintha csak érték, az ő hitvány naplopásukért, gyönyört, nagyon és befolyást habzó uraságukért került volna meg a kolchisi kincs, egyszer már végtéig kell velni a gyalázat korszakának, amikor az állam javát — a szegények, elhagyottak, kisemmizettek guny-jára — a hivalkodás és elbizottóság különféle jogcimein és szofizmaival, méltatlan igények pocskolják el. Töröljék el az áldozati taksákat, melyek a hivatali korrupció új forrásai, biztosítsák a csemeregek, nyugdíjasok, rokkantak tisztességes életmódját, könnyítsék meg az ipart és kereskedelmet, lenyűgöző adóterheket, adják vissza a termelő népnek és birtokos osztálynak a bizalmát, a földhöz, mely mint Anteust győzhetetlenné kell tegye és emelje föl a munkásság millióit mai fullasztó kétségbeesett légköréből.

A kölcsön, az aranygyapju legyen talmánja a kormányoknak, mely az erdemes munkában biztosítja baktól bukástól, de páljék Nessus-inggét, amely ugyan-égeti, ha rosszul sáfarkodik vele.

Duca a külföldi sajtóban is megkezdte a harcot a kormány ellen

Maniu és Mironescu nem értenek a kormányzashoz — írja a liberális párt vezére

Bukarest, március 10.

Duca, a liberális párt elnöke a külföldi sajtóban is megkezdte a harcot a kormány ellen. A Neue Freie Presse legutóbbi számában nyilatkozat jelent meg tőle. A liberális pártvezér a bécsi német lap nyilvánosságát is felhasználta arra, hogy a jelenlegi kormányzás tehetellenségét leszógezze s a romániai kormányzást az európai közvélemény előtt is magának követele.

A nyilatkozatból az alábbi érdekes részeket vesszük ki:

— Romániában kétféle krízis van, — mondja Duca. — Az egyik a kormányzasi krízis, amelynek előidézője teljes mértékben a nemzeti parasztpárt. Ma már nem titok, hanem bebizonyosodott tény, hogy sem Maniu, sem Mironescu nem értenek a kormányzashoz. Nincs elég tapasztala-

latuk, előképzettségük s emiatt csak kapkodnak, ami az ország jelenlegi viszonyai között föltötte veszedelmes.

— A másik krízis az a gazdasági válság, ami most már európai jelenség. Románia beteg, azonban tagadhatalan, hogy a betegség egyik oka az a tény: Románia is a beteg, sőt a talán még sokkal betegbb Európának egyik lényeges alkotó része. Bizonyos az is, hogy a világkrízisnek vannak olyan jelenségei is, amelyek kizárólag romániai tünetek. Ezekért a régebbi kormányzatok is felelősek, nem szabad azonban azt hinni, hogy a jelenlegi kormányt nem terheli semmi felelősség, mert neki már nem volt módjában megállítani a leromlást. Sőt! A jelenlegi kormány akkor bizonyult tehetellennek, amikor az ország leginkább rászorult volna az

okos, higgadt és koncepciózus kormányzásra.

— A jelenlegi körülmények között, — fejezi be Duca a nyilatkozatát, — Romániának csak egy útja van a kibonyolódás felé. Ezt az egy utat a liberális párt tartja a hatalmában. — Egyedül a liberális párt az, amely felkészülten, kidolgozott és célravezető programmal veheti át újra az ország kormányzását s ugyancsak egyedül a liberális párt rendelkezik azokkal az eszközökkel, amelyeknek segítségével kidolgozott programját meg tudja valósítani. A többi politikai párt erőtlén, akkor se érvényesülhetne, ha valóban jó és a mai viszonyok között célravezető programmal jönne, mert erejét felőrölnek az ellenzéki pártokkal való viaskodás nehézségei.

A Curentul értesülése szerint:

A vasuti vezérigazgatóság a jassii üzletvezetőségtől 40 tisztviselőt elbocsátott és helyüket katonákkal töltötte be

Bukarest, március 10.

A bukaresti Curentul című lap, adja hírül, hogy a bukaresti központi vasuti vezérigazgatóságtól rendelet érkezett Jassiba. A rendelet szerint, — ahogyan a Curentul értesülése szól —,

a vasuti vezérigazgatóság azonnali hatállyal elbocsátott a jassii vasuti üzletvezetőségtől negyven régi hivatalnokot s a helyüket katonákkal töltötte be.

Jellemző, hogy az elbocsátott és katonákkal helyettesített hivatalnokok valamennyien fontosabb hatáskört töltöttek be. Mi ez? — kérdi a Curentul. Talán militarizálják a vasutat?

A lap közleménye úgy politikai körökben, mint a közönség körében élénk izgalmat okozott.

Besarábiával kapcsolatban ugyanis már régóta rebesgetik, hogy úgy a közgazgatás terén, mint a kormányzás

szempontjából fontos állami üzemeknél uralkodóvá teszik a katonai befolyást és irányítást.

Ilyen előzmények után a jassii intézkedés valóban azt a látszatot kelti, mintha a kormány valami, egyelőre még nem a nyilvánosság elé tartozó, politikai, vagy állambiztonsági célkitűzés miatt már is megkezdte volna Besarábia militarizálását.

Von Mutius malörje és gróf Schulenberg különös kinevezése

Vilmos császár unokaöccsét akarják bukaresti német követnek kinevezni

Bukarest, március 10.

Von Mutius bukaresti német követ kinos konfliktusa Grigore Filipescuval még emlékezetes lehet a közönség körében. A botrány, a követ egyik magánlevele miatt tört ki, amit Stirbey herceggel kapcsolatban írt az egyik bukaresti németnyelvű laphoz. A levél illetéktelen kezébe került s így a nagynyilvánosság is tudomást szerzett róla, ami főképpen azért volt kellemetlen, mert a levélben nem éppen hízogító kitételek voltak Grigore Filipescu-
ra.

Von Mutius sajnálkozását fejezte ki a dolog fölött, külön hangsúlyozva azt, hogy levélét, amelynek magánjellege volt, ellopták onnan, ahová küldte.

Az affér ezzel a nyilatkozattal, látszólag, elintéződött. De csak látszólag. — Nem sokára ugyanis az az egészen szokatlan kellemetlenség érte a német követet, hogy a király újévi fogadásáról elküldött s így a maga és kormánya szencsekívánatait nem adhatta át az ural-

kodónak. A király már eltávozott, amikor Von Mutius megérkezett a fogadóterembe, az udvarmester pedig finom mosollyal figyelmeztette a német követet, hogy a fogadás kerek felőrával azelőtt kezdődött meg.

A német követ megdöbbenve kereste elő a meghívóját s megdöbbenve állapította meg, hogy

az ő meghívóján a fogadás időpontja teljes felőrával későbbre van megjelölve, mint ahogy valóban volt, s mint ahogyan a diplomáciai testület tagjai a maguk meghívóját megkapták.

Von Mutius megdöbbenve hagyta el a királyi kastélyt, a dolgot azonban nem hagyta tisztázatlanul

jelentette a dolgot kormányának s visszahívását kérte, ami rövidesen meg is történt.

Azóta nem volt Németországnak követe Bukarestben. Most aztán sor került Mutius helyének betöltésére, jelek szerint

azonban az újévi kinos tévedés még most is érezteti a hatását. A német kormány ugyanis Schulenberg grófot, Vilmos excsászár unokaöccsét szándékozik Bukarestbe küldeni,

bár Románia egyizben már kifejezte azon óhaját, hogy szivesebben lát Bukarestben Németország képviseletében olyan diplomatát, akinek a multhoz nincs sok köz.

A bukaresti diplomaták úgy érzik, hogy Schulenberg gróf nevének a felvetése felelet akar lenni arra az „udvariatságra”, amit Von Mutiusval szemben az újévi üdvözlésekre szóló meghívóval elkövettek. Annyi bizonyos, hogy Vilmos excsászár unokaöccse nem lehet az az ember, akit Bukarest szívélyesen fogadhatna s éppen ezért, minden valószínűség szerint, Von Mutius megüresedett helyének betöltését hosszas és nem minden kényelmetlenség nélküli diplomáciai tárgyalások fogják megelőzni.

Az Obrenovicsook sorsára akarja juttatni a Karagyorgyevicsokat Zsifkovics jugoszláv miniszterelnök

Róma, március 10.

Megdöbbenő és hihetetlen leleplezést tesz az itt megjelenő „Tribuna” című lap. A leleplezés Zsifkovics jugoszláv miniszterelnök ellen irányul, aki, a lap szerint, azzal a titkos terrorel foglalkozik, hogy a Karagyorgyevics-dinasztiát detronizálja és, királynak kiáltatva ki magát, a Zsifkovicsokat ülteti a jelenlegi uralkodó-család helyébe.

Zsifkovics ugyanúgy akar eljárni a Karagyorgyevicsok ellen, mint ahogy annakidején a Karagyorgyevicsok az Obrenovicsook ellen eljártak. A „Tribuna” híradását a legnagyobb fenntartással közöljük.

Tizennégy vádlott között több mint 100 évi börtönt osztott ki a szovjetbiróság

Moszkva, március 10.

A Szovjetszövetség legfelsőbb forradalmi törvényszéke tegnap fejezte be az úgynevezett „menseviki-pör” főtárgyalását, amelynek ugyanolyan jelentőségét adták, mint néhány hónappal ezelőtt az ipari párt monstre-pörének.

Ezzel összesen tizennégy személyt vádolt Krylenko ügyész azzal, hogy az emigráns orosz szociáldemokraták vezérével, Abramovicssal és Braunsteinnal összeköttetésben állva titkos menseviki központot szerveztek a szovjet területén a egyrészi gazdasági meggyújtótevékenységet fejtettek ki, másrészt külföldi beavatkozást készítettek elő a szovjetrendszer megdöntése céljából. A vádlottak, köztük Suchanov Nyikolaj volt újságíró, Groman Vladimir, a tervkomisszió volt tagja és Scher Vaszili, az állami bank egyik vezetője, együttműködtek Ramzin leleplezett ipari pártjával és Kondratjev professzor ugyancsak ellenforradalmi jellegű agrár-csoportjával s ezek révén állítólag nagyobb összegeket kaptak külföldről a szovjetrendszer aláaknázására.

A többnapos főtárgyalás után a forradalmi törvényszék tegnap délután hirdette ki ítéletét, amellyel

Suchanovot, Ginsburgot, Patunint, Joratajevskijt, Jakubovicsoot, Gromant és Schert tiz-tíz évi fegyházzal, Berlaczskijt, Teitelbaumot, Szokolovskijt és a többi vádlottakat pedig 5-8 évig tartó fegyházzal sújtotta.

Az ítélet indokolása leszögezi, hogy a törvényszék enyhítő körülménynek vette a vádlottak beismert vallomását és a nyilatkozataikat, miszerint hajlandók lesznek és szívvel-lélekkel szolgálni a szovjetet, mert meggyőződtek, hogy a jelenlegi szovjetpolitika rohamos lépésekkel építi fel a szocializmust Oroszországban. Belátták, hogy a Szovjetszövetség sikeres industrializálása és mezőgazdaságának kollektivizálása csak nagy áldozatokkal lehetséges, ez a munka viszont megéri ezeket az áldozatokat. Végül kifejti az ítélet-indokolás, hogy a szovjet belpolitikai helyzete megrendíthetetlen s a proletárbiroság erre való tekintettel nem látta szükségesnek halálos ítéleteket hozni.

A külföldi szociáldemokrata sajtó ugyanúgy, mint az ipari párt pöre alkalmával, főként gyanúsak találja, hogy a vád alá helyezett menseviki vezérek is mindent elismertek és dicsőímszokat zengtek a szovjetről.

Karhatalommal bezárták a brassói Modern mozgót

Mindenkinek kárára van a polgármester elhamarkodott intézkedése

Brassó, március hó 10.

Tegnap délnél két rendőrkomisár jelent meg a brassói Modern-mozgósínházban és hivatkozva a város atíratára, le akarták pecsételni a mozi termét. Miután a mozi igazgatója kijelentette a komiszárook előtt, hogy csak az oroszoknak enged, a komiszárook karhatalmat kértek, amely nemsokára ki is érkezett és

a nézőtér három bejáratának lepecsételése megtörtént.

A Modern mozgó tegnap este már nem is tarthatott előadást.

A Modern mozgó bezárásának előzményei ismeretesek. A város, arra való hivatkozással, hogy a bérleti szerződést, amely a város, mint telektulajdonos és a mozgósínház igazgatósága, mint telektulajdonos között fennáll, a belügyminiszterium nem hagyta jóvá s az ennek érdekében folytatott pert a mozgósínház az összes fórumoknál elvesztette, — a bérletet felmondotta, egyben kötelezte a mozgósínház igazgatóságát, hogy a mozi épületét bontsa le.

A Modern mozgó harmincnégy főből álló személyzete, amelyet a bezárás kenyerétől foszt meg, tegnap felkereste Cutaeanu polgármestert, akit arra kért, hogy a mozi bezárásától mindaddig álljon el, amíg a város meg nem nyitja saját moziját és amely esetre a Modern-mozgó igazgatósága egyébként reverzálisan kötelezte magát helyiségének bezárására. Cutaeanu polgármester nem volt hajlandó eltérni eredeti álláspontjától s a mozi személyzetét utasította, hogy jelentkezzék a munkaügyi inspektorátusnál a munkanélküli segély megállapításá-

sának érdekében.

Egyben azonnal intézkedett a rendőrségnél, hogy a mozi még a nap folyamán pecsételjék le.

A mozgósínház bezárásának híre már az esti órákban, amikor a közönség kénytelen volt a sötétben maradt mozi-tól visszafordulni, az egész városban elterjedt és mindenütt nagy meglepetést és konsternációt keltett. Általános az a nézet, hogy ma, amikor amúgy is a legtöbb üzem magától tönkremegy, nagyfokú meg gondolatlanúság egy még valamennyire virágzó üzemet készakarattal tönkretenni és nem törődni azzal, hogy az az üzem harmincnégy emebernél és családjaiknak kenyeret ad, ezenkívül egész sereg ipart almentál.

Ertheletlennek minősítik, hogy a város a mozi bezárása által önmagát fosztja meg évi félmillió lej taxától és ugyanakkor az államtól is másfélmillió lejt vesz el, amit a mozi adóban és taxában fizetett.

Eltekintve azonban ezektől a fontos szempontoktól, a közönséget magát is, nemzetiségre való különbség nélkül, erősen megrövidíti a város intézkedése azáltal, hogy — színház Brassóban nem lévén — egyetlen kulturszórakozásában akadályozza, mert hiszen a megmaradt egyetlen mozgósínház képtelen az évi filmtermelés egész produkcióját lejátszani. Az a helyzet áll tehát elő, hogy esetleg éppen a legjobb filmprodukciókat nem fogjuk Brassóban látni, vagyis évi százhusz filmmel — ennyit mutatott be átlag egy évben a Modern mozi — kapunk kevesebbet, mint eddig. Brassó

egyébként is elég nagy város ahhoz, hogy ne két mozi, hanem hármat is elbírhasson, hiszen sokkal kisebb és idegenforgalommal egyáltalában nem rendelkező erdélyi városoknak van három és négy mozgószínházuk.

Nem tartjuk kétségesnek, hogy a városi tanács ennyi figyelemreméltó szempont tekintetbevételével oda fogja módosítani elhatározását, hogy a Modern-mozi működését engedélyezi legalább is mindaddig, amíg a város által tervebe vett mozi meg nem kezd működését. A városi tanács közérdekű testület, amely kizárólag közérdekeket képviselhet, az pedig pillanatig sem lehet vitás, hogy a közérdek amelletl szól, hogy Brassónak legalább két mozija legyen.

Burileanu pert indit a kormány ellen

Bukarest, március 10.

Az a győzelem, amelyet Mironescu a kölcsön megkötése ügyében az akadékoskodó Burileanu, a Nemzeti Bank főkezelője fölött aratott, ma

élénkebben foglalkoztatja már a politikai köröket, mint maga a kölcsön létrejöttének a ténye.

Azt ugyanis egyedülálló dolognak tartják nemcsak Románia, hanem egész Európa politikai történetében, hogy a kormány elkoboztassa egy olyan vezető szerepet játszó és széleskörű autonómiával rendelkező intézménynek a táviratát, mint amilyen a jegybank.

Ennélfogva az a mód, ahogyan Mironescu a kormány és a Nemzeti Bank között a kölcsön feltételei körül keletkezett konfliktust megoldotta, minden bizonnyal heves vita tárgyát fogja képezni a parlamentben is, ahol ebben a kérdésben Duca és Lupu már ma délután fel fognak szólalni.

Burileanu bankkormányzó különben, akit az uralkodó Mironescu kedvéért elrejtett és dekrétummal eltávolított állásából, ma délelőtt elbocsúzott a Banca

Nationala vezetőségétől. A jegybank igazgatósága rövid ülést tartott s ezen

Burileanu annak hangoztatásával vált meg posztjától, hogy a Nemzeti Bank vezetésében és magatartásában nem volna szabad politikai befolyásoknak és szempontoknak érvényesülniök.

Ugyanebben az értelemben szólalt fel az egyik igazgató, Oscar Chiriacescu is.

Azt beszélik, hogy Burileanu nem nyelt le minden további nélkül elbocsátását, hanem perbefogja a kormányt indokolatlan eltávolításáért.

A volt bankkormányzó nem hagyja magán száradni azt a megbélyegzést, amelyet az elbocsátó dekrétum tartalmaz s amely szerint ő többszörösen megszegte a Nemzeti Bank alapszabályait és szabotálta a magasabb állami érdekeket. További tendőit illetőleg Burileanu tegnap este hosszasan tanácskozott Ducával, a liberális párt vezérével.

Másrészt az a verzió is járja, hogy Mironescu azt szerette volna, ha Burileanu önként lemond állásáról, amire azonban a bankkormányzó nem volt hajlandó.

Egyszóval a Burileanu eltávolításának még hangos visszhangjai lesznek.

Goga érdekes nyilatkozata az antiszemita mozgalomról

A mindenkori kormányok a felelősek a kilengésekért

Bukarest, március 10.

Goga nyilatkozatot adott a romániai zsidó kérdéssel az Ita nevű zsidó távirati ügynökségnek. A nyilatkozat a Dimineataban jelent meg s azért tart igényt a szélesebb érdeklődésre, mert éppen Goga-tól származik, akinek antiszemita hajlamai szinte közismertek.

— Az ország belsejében levő minden mozgalomért a kormány felelős, — mondotta Goga, — tehát az antiszemizmussért is. Ha a kormány gyenge, ha nincs tekintélye, úgy nem tudja megakadályozni az olyan mozgalmakat, amelyek az országnak csöppet sem használnak.

Ilyen mozgalom az antiszemizmus is, amely már annyira elhatárolódott, hogy valóban csak erős kezű kormány állhat az útjába.

A jelenlegi kormány képtelen arra, hogy változtasson a jelenlegi állapotokon.

— Az Averescu-kormány alatt, — folytatta Goga, — nem volt Romániában antiszemizmus, vagy, ha volt is, nem jelentkeztet tömegmozgalomként. A liberálisok alatt már rosszabbodott a helyzet. A liberálisok tették lehetővé a szomorú emlékü nagyváradi zavargásokat. Ennek a kormánynak is megvolt a maga Nagyvárada: Bors.

— Mi, az Averescu-kormány, erős kezűek voltunk és ma is kitarunk akkori álláspontunk mellett. Az összes utódállamok között mi alkottuk meg a legliberálisabb állampolgársági törvényt. Jugoszláviában és Csehszlovákiában csak azt ismerték el állampolgárnak, aki legalább a háboru kezdetén a mai Jugoszlávia, illetve Csehszlovákia területén élt.

Mi nem voltunk ennyire szigorúak, ugyanakkor azonban gondosan ügyeltünk arra, hogy ne árasszák el az országot oroszországi és galíciai menekültek, mert ezek az idegenek valóban nem lehetnek kedvesek az állam szempontjából.

Ma is azt mondjuk, hogy az ország nem lehet aziluma az errefelé özönlő idegeneknek.

Aztán a zsidóság politikai magatartásáról beszélt még Goga, élénken sérelmezve, hogy

nincs a zsidóságnak olyan politikai pártya, amely az ország egyetemes zsidóságát foglalná magában.

A cionisták pártya csak töredék, mert Erdélyben a zsidók jórésze ma is magyar-nak vallja magát, a Regátban pedig a román pártokba szivódik fel.

Utépítésre fordítják a zsilvölgyi két milliót

Déva, március 10.

Megirtuk, hogy a kormány kétfélmillió lejt szánt a zsilvölgyi munkanélküliség enyhítésére.

Dr. Bontescu Viktor prefektus már meg is kapta a kormány értesítését, hogy előterjesztésére a gazdasági bizottság utépítésekre megszavazott 2 millió lejt.

A tervezet szerint ezt az összeget, a Hátszeg-Petrozsény közötti állami út, Boli-barlangnál levő serpentin utszakaszának kiépítésére fogják felhasználni és a munkálatoknál kizárólag zsilvölgyi munkanélkülieket fognak alkalmazni. Ahogyan a pénz ki lesz utalva, a munkálatokat minden késedelem nélkül meg is kezdik.

A munkaközvetítő hivatal jelentése szerint 870 munkanélküli tartózkodik ma a Zsilvölgyben, akik így hamarosan némi keresethez fognak hozzájutni.

Szépségápolónői kurzus!

Kozmetikusnők kiképzése HELENE SIMON

kozmetikai fizetésben BUKAREST, I. Calea Mosilor 88 scara B az 6 személyes vezetése alatt, akinek hosszú gyakorlata és sokoldalú elő képzettsége (Helene Pessl-nél Bécsben, orvosi rendelőben, stb.)

A legkitünőbb kiképzést biztosít. Kivá-natra prospektust küld. Jelentkezés március 20-ig.

SZEKELY & RETI

Butoraink

Araink

Fizetési feltételeink

ERDÉLYRESZI BUTORGYAR RT.

Marosvásárhely — Nagyszeben

BRASSÓ

A kormány és a Nemzeti Bank között kitört harcban — a kormány győzött

Burileanu, a Nemzeti Bank kormányzóját elcsapták állásából

Burileanu két távirata, amelyek sohasem érkeznek meg Párisba

Burileanu

Bukarest, március 10. Tegnap délután hat órakor futótűzként terjedt el a városban, hogy Burileanu, a Nemzeti Bank kormányzóját felmentették állásából és helyette C. Anghelcsut, a belügyminiszteri államtitkárát nevezték ki. A minisztertanács után már hivatalos forrásból is megerősítették ezt a hírt. Burileanu felmentése senkit sem ért váratlanul. A Nemzeti Bank kormányzója már napok óta a legélesebb ellenzéki álláspontot foglalta el a kormánnyal szemben és Mironescu miniszterelnök — úgy látszik — csak az első kedvező alkalmat várta, hogy visszafizesse Burileanunak az elmúlt napok keserves izgalmaikat. Maga a konfliktus már tulontul is is-

mert. Burileanu, mint a Nemzeti Bank kormányzója tiltakozott az ellen, hogy a kölcsöntárgyalások kapcsán, a Nemzeti Bank nyakára ültessék a francia pénzügyi ellenőrt. A bankkormányzó tisztában volt azzal, hogy a kölcsönt csakis abban az esetben kaphatja meg Románia, ha engedményt ad a külföldi tőkéseknek arra, hogy állandóan kontrollálhassák az ország pénzügyi helyzetét. Már pedig ezt csakis a Nemzeti Bank ügykezelése alapján lehetséges. De Burileanu makacsodott. Az ország presztízisére hivatkozott, külföldi pénzügyi diktatúrára — de közben mindenki tisztában volt azzal, hogy a végcél: a kölcsön elgáncsolása, ami a kormány bukását hozhatja maga után.

nisztérium adminisztrációs ügyeinek vezetésétől, mivel — mint ismeretes — a belügyminisztérium helyiségében érte őt Beza macedón diák merénylete. E merénylet következtében Anghelcsu hetekig feküdt betegen a szanatóriumban és még maig is egy hosszú forradás jelzi az arcán, hogy a merénylet golyója csak isteni csoda folytán nem oltotta ki Anghelcsu életét. Amikor tehát Anghelcsu minden látható ok nélkül elhagyta a belügyminiszteri államtitkári állást, átlá-

ban lemondását ezzel a félig sikerült merénylettel hozták összefüggésbe. De jól beavatott politikai körökben tisztában voltak azzal, hogy

Anghelcsunak azért kellett lemondania, mert — mint a kormány bizalmas emberének — be kell ülnie a Nemzeti Bank kormányzói székébe.

Anghelcsuról még csak annyit kell megjegyeznünk, hogy éveken keresztül vezette a bukaresti Banca Urbana nevű Nemzeti parasztpárti kis bankot és maig is elnöke e kormánypárti bankocskának. (f. a.)

Burileanu dezavualni akarta Mironescut

A közvetlen ok, amely Burileanu eltávolítását a román jegybank éléről magánál vonta, az az utolsó 24 órában boykódolt le és a konfliktus egyes részeit eltekintve egy izgalmas film fejezeteivel.

Amint tegnapi számunkban is megírtuk, szombaton este nyolc órakor Mironescu miniszterelnök még azzal küldte el a városba újságírókat, hogy nincs semmi új és a fővárosi lapok riporterei a miniszterelnök lemondó hangjából arra következtettek, hogy — a kölcsön végleg meghiúsult. Viszont alig két órával később a Dimineata párisi tudósítója már boldogan jelentette, hogy a kölcsön megkötöttnek tekinthető, mivel megtörtént a teljes megegyezés a román és francia Nemzeti bankok között. Ezen a híren a legjobban maga Burileanu lepődött meg. De a meglepetése még nagyobb volt, amikor másnap egy táviratot kapott Párisból és

ebben a táviratban a francia Nemzeti Bank kormányzója meleg szavakkal üdvözölte Burileanút abból az alkalomból, hogy a két jegybank között létre-

jött a teljes megegyezés.

Burileanu azonnal összehívta a Nemzeti Bank igazgatótanácsát és ott a következő kijelentést tette:

— A legnagyobb meglepetésemre egy üdvözlő táviratot kaptam Párisból, a francia Nemzeti Bank elnökétől, melyben gratulál a megkötött megegyezéshez. Ez teljesen érthetetlen előttem hiszen mi négy nap óta semmit sem változtattunk álláspontunkban. Nem változtattunk még akkor sem, amikor a kormány ezt tőlünk színté ki akarta terrorizálni... Így látszik — folytatta Burileanu előadását —, Mironescu, a mi legutolsó határozatunkat elferdítve közölte a párisi jegybankkal.

A kormányzónak ez a bejelentése érthető konsternációt keltett a Bank igazgatótagjai között. Élénk vita fejlődött ki, melynek végén elhatározták, hogy a Nemzeti Bank újabb átiratban fordul a francia jegybankhoz és ezt a választ íratot már nem a kormány közvetítésével fogadják továbbítani Párisba, hanem közvetlenül, távirat formájában továbbítják Párisba.

Mironescunak most már tényleges adatai voltak arra nézve, hogy Burileanu minden eszközt felhasznál arra, hogy megakadályozza a kölcsönt. Írásbeli bizonyítékaik voltak erre nézve. És a miniszterelnök ma, amikor a királynál megjelent,

a bizonyítékok alapján megkapta a király aláírását Burileanu felmentését tartalmazó királyi dekrétumra.

Anghelcsu, az új bankkormányzó

Bukaresti politikai körökben nyíltan híresztelik, hogy Burileanu eltávolítását még pénteken elhatározta a kormány. Az erről szóló királyi dekrétumot már el is készítették, azonban Mironescu még várt. Azt hitte, hogy Burileanu az utolsó órában talán visszavonul és nem indítja meg ezt a kétségbeesett kampányt a kölcsön elgáncsolása érdekében. Ugyancsak kétszen volt Burileanu utódjának, C. Anghelcsu, a volt belügyi államtitkár kinevezéséről szóló dekrétum is.

Ez alkalommal hivatkoznunk kell arra, hogy

a B. L. már hetekkel ezelőtt említést tett arról, hogy a kormány menesztene szerelné Burileanút és azt is megírtuk, hogy Anghelcsu lesz a román Nemzeti Bank új kormányzója.

Sőt annakidején, amikor Anghelcsu belügyi államtitkár elhagyta állását, általános találgatás indult meg, hogy mi készítette arra, hogy ott hagyja a belügyminisztériumi államtitkári posztját. Sokan azon a nézetben voltak, hogy Anghelcsunak minden kedve elment a belügymi-

Borzalmas gyilkosság a bécsi éjszakában

Holttest, amelynek becsomagolt darabjait a város különböző pontjain szedték össze

A gyilkos nem anyagiakért ölt és nem is tudja, hogyan hívják az áldozatát

Bécs, március hó 10.

A kedélyes, sörhabos bécsi külváros éjszakájában

háthorizonton borzalmas gyilkosság történt.

A gyilkosság áldozata egy nő, legnagyobb valószínűség szerint valami szerencsétlen utcai leány. Maga a gyilkos is az osztrák főváros legelső társadalmi rétegeiből való: foglalkozása szerint kanalisztisztító munkás.

Hogy áldozatát miért ölte meg, és a gyilkosság után a holttestet miért darabolta fel hatféle, különböző helyeken rejtve el a hullarészeket, arra a bűnügyi vizsgálat még nem tudott megfelelő magyarázatot kapni,

jóllehet a gyilkos csatornatisztítót néhány órával a düszeldorfi rémet is megsejtenítő gyilkosság után már leplezték és őrizetbe vették.

A borzalmas rémeti első nyomát a Krummgasse egyik házának sarkán fedezte fel a hajnali órákban szolgálatból hazatérő rendőrszem. A rendőr különös alakú csomagra lett figyelmes. Közelebb lépett hozzá és minden oldalról megvizsgálta. Így fedezte fel, hogy a csomagot burkoló papírosz négy helyen vér itatta át. Kibontva a gyanús csomagot, rövidesen megállapította, hogy

annak tartalma két női lábszár, amelyet az ismeretlen tettes többször metszett el a törzstől.

A rendőr értesítése alapján azonnal bizottság szállt ki a Krummgasseba a közlebről megvizsgálta a csomag iszonyu tartalmát. Első pillanatra is bizonyos volt, hogy bestialis kegyetlenségű gyilkosság történt. Ami azonban a legérdekesebb,

az egyik lábszáron, a harisnyakötő alatt egy megcimzett és felhelyezett levelet találtak.

A levél Thaler Mici névre szólt Grácba. A levél megtalálása után azonnal az a feltevés alakult ki, hogy az áldozat maga Thaler Mici, gyilkosa pedig minden bizonnyal a levél írója: Vrdik nevű csatornatisztító munkás.

Ezeket a nyomokon elindulva, a detektívek felkutatták Vrdiket és előállították a bécsi rendőrfőnökség bűnügyi osztályán. Letartóztatása után igen gyors tempóban tisztázódott a két levágott és papírba csomagolt női láb rejtélye.

Vrdik, aki kihallgatása alkalmával megdöbbentően nyugodt, néha pedig egészen kedélyes volt, a gyilkosság előzményeiről a következőket mondotta jegyzőkönyvbe:

Az áldozat nem azonos azzal a Thaler Micivel, akinek a letartóztatott láb harisnyakötője alatt talált levél szólt.

Áldozatát tulajdonképpen maga sem ismeri, nevét nem tudja.

Az utcán szölitotta meg és kérte fel arra, hogy vele egy csapszékbe elmenjen. A nő elfogadta a meghívást. A lokál azonban, ahová betérték, nagyon hűvös volt s ő levette a bekecsét, betakargatta

az ismeretlen utcai leányt, hogy ne didegessen. Néhány pohár ital elfogyasztása után kitünő tréfa jutott eszébe. Nála volt az a levél, amelyet Thaler Micinek írt s elhatározta, hogy ezzel a levéllel tréfálja meg a leányt. A levelet tehát az alvó nő harisnyája alá csuszattatta. Később maga is megelégedett arról, hogy a levéllel mi történt.

Vrdik ezután a gyilkosság körülményeit ismertette. A pityókás, álmos nőt elcsalta magához és a lakásán meggyilkolta.

Amikor meggyőződött arról, hogy a leány már nem él, levágta a fejét, lemetszte a karjait, leválasztotta a törzstől a lábakat is.

A lábakat és karokat külön-külön csomagba rejtette s azokat egyenként elvitte különböző utcákba. Egy-egy ház előtt helyezte el, hogy reggel a szemeteskocsi azokat magával vigye. A törzset magát bedobta a kanális tisztító üregébe.

A gyilkosság utolsó nyomát, az áldozat levágott fejé tuggy tüntette el, hogy bedobta a Dunába.

Időközben a rendkívül széles alapokon elindított nyomozás újabb eredményeket hozott: megtalálták az áldozat karjait is. Vrdik vallomása alapján nem volt nehéz előkeríteni a fejtől és végtagoktól megfosztott törzset sem a csatorna tisztító üregében. Egyedül csak a borzalmas gyilkosság áldozatának fejét nem tudták előkeríteni.

Minthogy a levágott fej nyomtalanul eltűnt, a rendőrség semmit sem tehetett az áldozat személyazonosságának megállapítása érdekében. A fejtől és a végtagoktól megfosztott törzs sem adott semmiféle támpontot a nyomozás adatainak kiegészítéséhez, mert a csatorna iszapja és büzös szennye annyira rátapadt, hogy előbb gondoskodni kell alapos megtisztításáról. Egyelőre arra sem derült világosság, hogy Vrdik csatornatisztító miért ölte meg a szerencsétlen utcai nőt, aki gyanútlanul fogadta el az ő meghívását.

Belgiumban hat százalékkal leszállították az állami tisztviselők fizetését. Brüsszelből jelentik: A parlament törvényjavaslatot fogadott el, amely az állami tisztviselők fizetését hat százalékkal redukálja. A fizetésleszállítás a tisztviselők körében nagy emóciót keltett.

FEKETE LETT MÁR
A PÓTCUKOR IS

Zacharincsempészség nagyban és kicsinyben Romániai központ Máramarossziget

Az édes turó, az édes szappan és az édes mütrágya ... és a rendőrség nyomoz

Máramarossziget, március 10

Mindenütt erről beszélnek, sugdolóznak ma Máramarosszigeten az emberek. Ez az egyedüli téma. Az egyedüli valami, amin még — a feketeszészen kívül — keresni lehet. Az egyetlen üzletág, ami még rentábilis: a zacharin. Ebből még ma is meg lehet „tisztességesen” élni.

Pedig a rendőrség ugyancsak szemmel tartja az „édeseket”, ahogyan szigeten a zacharincsempészeket nevezik, de az

eddig nyomozás eredménye ngyszólván nulla. Nincs semmi pozitívum, annak ellenére, hogy a hatóságok a titkos informátorok és denúciások egész serege támogatja munkájában. Ennek az ügynek a lebonyolítása zsiros falat volna, milliókra rugna a bírság, amit le kellene szurkolni és az is kétségtelen, hogy volna miből. A zacharin csempészsége hosszú hónapok óta zavartalanul folyik és az „édesek” alaposan megszédíték magukat ezalatt az idő alatt.

Részvénytársaság négy millió lej alaptőkével és néhány nagyon csöndes társsal

A még kezdetleges stádiumban levő rendőrségi nyomozásnak annyit már minden kétséget kizáróan sikerült megállapítani, hogy

az egész országot behálózó zacharincsempészségnek Máramarosszigeten van a központja, ahol állandóan óriási mennyiségű áru van felhalmozva.

A zacharincsempészet lebonyolítására még körülbelül egy évvel ezelőtt alakult egy részvénytársaság, melynek tagjai a társaság megalakulása előtt egymástól függetlenül foglalkoztak zacharinbehozattal. Az üzletmenetel intenzívebbé tétele érdekében egy találták, hogy sokkal rentábilisabb, ha egymással társulnak. Így alakult meg azután az

Első Máramarosi Zacharinbehozattal R. T., melynek részvényesei minden óvatosságukat felhasználták, hogy a társaságuk a törvénytől ne legyen bejegyezve,

sőt semmiféle kontaktusba ne kerüljenek az igazságszolgáltatással.

A részvénytársaság négy millió lej alaptőkével kezdte meg működését, azonban ez az összeg kevésnek bizonyult arra, hogy olyan arányú üzleteket bonyolítsanak le, amelyeket egész Románia illegális zacharinfogyasztása igényel

és ezért kénytelenek voltak társak után nézni, akik még a szükséges pénzüsségeket a társaság rendelkezésére bocsátották. A finanszírozók között néhány olyan is szerepel, aki a csempészség technikai részével nem foglalkozik és kizárólag, mind csendes társ szerepel. Ezek a társak nagyon csendesek, hallgatnak mint a sir, nekik csak az üzleti haszon elosztásában van némi beleszólásuk, de még ezt is csendesen intézik el egymás között; nehogy valami a nyilvánosságra kerüljön. Máramarosszigeten még a földnek is füle van.

A kartellesek: en gros, a kartellen kívüliek: en detail

A zacharincsempészet egészen internacionális alapon van megszervezve, mint-hogy a zacharin kereskedelmi forgalombahozatalát az összes európai államok törvényei szigorúan tiltják és kizárólag gyógyszerárak szolgáltathatják ki orvosi receptre. A romániai gyógyszerárak megéppenséggel csak a bukaresti gyógyszereszközpont aprobalásával juthatnak hozzá. Viszont a zacharin a legolcsóbb édesítő szer és azt lehetne mondani, hogy a szegény embereknek a cukra. Legelsősorban borok hamisítására használják és így főleg borkereskedők használnak fel belőle nagyobb mennyiséget, annak ellenére, hogy az egészségügyi törvény súlyos szankciókat alkalmaz a zacharinos borok készítőivel szemben. De felhasználják konzervek gyártásánál és befőttek készítésénél is. Csak hozzávetőleges számítás szerint

Romániába évente több mint százhusz métermázsa illegális zacharint használnak fel különböző célokra.

Csempészt zacharinnal az egész világot — egyetlen országot sem kivéve — Németország vegyészeti gyárai látják el, amelyek kartellbe tömörültek és ez a zacharinkartell minden európai államban megszervezte a maga képviselőt, a melynek egyedürsítési joga van. Ezeknek a képviselőknek minden nagyobb városban megvan a maguk alképviselője s a kisebb városokban pedig egy-egy expozitúra a helyi piac szükségletének fedezésére.

Az egész világot behálózza ez a Németországból kiinduló nemzetközi csempészfederáció, amely detektívregényekbe illő fantasztikus eszközökkel dolgozik és földalatti utakon a modern technika minden eszközének az igénybevételével juttatja el az „árut” rendeltetési helyére.

Speciálisan a romániai behozatal igen egyszerű módon történik. Az „árut” Magyarországon keresztül hozzák be Romániába és pedig minden valószínűség szerint valahol Érmihályfalva tájékán, ahonnan vonaton szállítják le Szigetre egész szimpla, minden adjusztálás nélküli papírzacsokban.

EGY HORDÓ TURÓ, A MELYNÉK A BELSEJE „ÉDES”

A szóbeszédtől és uton-utfélen hallható mendemondáktól eltekintve az első komolyabb adat még a múlt év júniusában jutott a máramarosszigeti rendőrség tudomására a kartellen kívüli zacharincsempészek besugása folytán. A vasúti állomásról elindult Váradi felé egy hordó turó, amely a hatóságok magáninformációja szerint belülről „ki volt bélelve”. Ugyanazzal a vonattal leutazott Nagyvárada rendőrség egyik tisztviselője is, aki állandóan szemmel tartotta egész uton a turós hordót. Este érkeztek Nagyváradra és a rendőrtisztviselő látta, amint a hordót egy ottani szállítási vállalat rak-tárába szállították. Másnap már az államrendőrség két detektívjelel figyelte a titokzatos hordó további útját. A hordót egy nagyváradi bodega tulajdonosához szállították, aki címzett-ként volt feltüntetve. A detektívek ide is elkísérték a hordót, de

a bodega tulajdonosa kereken kijelentette, hogy ő Máramarosszigetről semmiféle turót nem rendelt és vonakodott átvenni az árut.

A rendőrség erre ügyvétségi engedéllyel felnyitotta a hordót, amelynek nem akadt gazdája és

a turóban elrejtve egy négyszögletes bádogdobozt találtak, amelyben huszonöt kiló zacharin volt elrejtve.

A rendőrségnek ekkor még fogalma sem volt, hogy egy nemzetközi csempésztársaság nyomára bukkant és szentül meg volt győződve, hogy csak egy elszigetelt esetről van szó, Lassan azonban további láncszemekre is bukkantak.

„Édes” a szappan és „édes” a mütrágya is

Tavaly decemberben negyvennyolc láda „szappant” expedáltak el Szigetről, amikor feltűnt a rendőrségnek, hogy Máramaros szappangyártása váratlanul fel-lelő. A legutolsó ládát Szatmáron lestopolták és a láda fenekéről előkerült öt kilós papírzacsokba elosztva ötven kiló zacharin. Feladóként Gutman Abraham szigeti szappangyáros szerepelt. A címzett azonban mint rendesen, most is fiktív név volt. Gutmannak a vizsgálat során sikerült igazolni, hogy a ládát nem ő adta fel és nevét ismeretlen tettesek önkényesen használták fel. — A gyanu erre egy másik kereskedőre tereledött, aki a nyomozás óta nyomtalanul eltűnt Szigetről.

Ez év január havában egy szerencsés véletlen folytán jutott az itteni rendőrség igen értékes adatok birtokába. A debreceni rendőrség elfogott egy va-

Sötét tragédia, amelyet csak a mai nyomoruság termelhet ki

A 78 éves apa és 3 érettségizett leánya közösén indultak a halálba a nyomoruság elől

Előbb megmérgezték magukat és aztán a Dunába ugrottak

Budapest, március 10.

A napirenden lévő öngyilkosságok sorozatából döbbenetesen emelkedik ki az a kétségbeesett leszámolás, amellyel három intelligens, gimnáziumi érettségizett leánytestvér és hetvennyolc éves apjuk, tett pontot hányatott életükre. Lakásukon először valamennyien megmérgezték magukat, majd elvándoroltak a Dunához és, az egyik leánytestvér kivételével, aki a gyöngességétől ezt az utat sem bírta már megtenni, belevetették magukat a Duna jeges vizébe.

A borzalmas tragédia tegnap déli tizenkét órakor történt és a hatóságok csak ma reggelre tudták annyit kideríteni, hogy az öngyilkos leányok a Szabadkáról négy évvel ezelőtt felköltözött Rosenberg-nővérekkel azonosak, akik apjukkal Rosenberg Miksával együtt négy évvel ezelőtt költöztek Szabadkáról Budapestre, miután a jugoszláv hatóságok Rosenberg Miksát, aki egy ügyvédi irodának volt az alkalmazottja, politikai okokból kiutasították Jugoszláviából.

Mindahárom leány gimnáziumi érettségizett, de a rossz gazdasági viszonyok miatt nem bírtak olyan egzisztenciához jutni, amely fenntartásukat biztosította volna. Két nappal ezelőtt a leányok kintjártak egyik újpesti ismerősüknél, akitől ezerötven pengőt kértek kölcsön, hogy azzal egy trafikot nyissanak.

Ezutal sem volt azonban szerencsájük, mert ismerősük nem volt abban a helyzetben, hogy a szerencsétlen leányokon segíthetett volna.

Ugyilátszik ez a kudarc érlelte meg bennük az öngyilkosság gondolatát, amellyel nyilvánvalólag már régebben foglalkozhattak.

Tervüket tegnap délből hajtották végre a Margit-hidról, ahonnan a déli forgalom idején két nő és egy férfi ugrott az erősen zajló folyóba. A járőrök között nagy riadalom támadt és a partra kikötött csónakokkal igyekeztek az öngyilkosokat kimenteni, azonban

csak az egyik leányt sikerült felhozni, a mentőkocsiban azonban az is kiszorult. A férfi és a másik nő elmerült,

gont, amelynek tartalma mütrágya a fuvarlevél szerint, a vagon azonban tíz métermázsa zacharint tartalmazott.

A debreceni hatóságok a zacharint természetesen elkobozták, azonban néhány nappal rá jelentkezett a debreceni rendőrségen egy szigeti kereskedő, aki az elkobzás ellen tiltakozott. A magyar hatóságoknak nincs joga az árut feltartóztatni, amely Németországból jön Magyarországon keresztül Romániába. Ez tranzit áru, már pedig ő igazolni tudja, hogy az árut nem Magyarországon akarta forgalomba hozni és igazolni tudja azt is, hogy Romániába akarta becssempészni, ebbe pedig nem lehet beleszólása a magyar hatóságoknak.

A debreceni rendőrség vonakodott az árut kiadni, aminek következtében a romániai zacharin árak egyik nappal a másikkal 1000 lejről 1500 lejre emelkedtek különként, hogy a veszteséget be lehessen hozni.

Ezekről a kisebb defektusokról eltekintve, a romániai zacharincsempészség, amelynek középpontja Máramarossziget, ugyszólván zavartalanul folyik. A csempészek és az őket finanszorizó csendes társak pedig óriási hasznot vágnak zsebre.

Ha a tudományos megállapításoknak hinni lehet, a zacharin pontosan 280-szor édesebb üzletág, még a cukorkartellnél is. Pedig az is elég édes.

Kelen György.

Mia csodás nyaklánc? Megtámadja a rákot és a többi fertőző betegségeket.

Ha az egészséges sejtekhez vibrációs hullámzás csatlakozik, a bakteriumok arra kényszerítik a test sejtjeit, hogy rendellenes szokásaitól eltérő gyakorisággal nül ámozzanak, másoknál pedig teljesen megszűnnek és lefojtja a hullámzást azáltal, hogy a hullámzásba ellenálló sejteteket, vagvis toxinokat visz be.

Ez Lakhovski francia orvos-professzor teóriája, amelyet körülbelül 2 évvel ezelőtt az orvosi körök előtt kifejtett. Ugy a teória, mint a kísérleti bemutatások mindenütt feltűnő keltettek és bizalmat szereztek a felfedező tudósának.

Értekezletében a francia orvos-tanár kijelenti, hogy az említett hullámzás végzetes hatásait csak úgy lehet ellensúlyozni, ha villamos szűrés útján biztosítjuk a szervezet rendes működésének helyreállítását, egy vagy több hullámzó kör által, a melyet nyaklánc vagy évfőmájában beviszünk a testbe. Ez az eljárás a rákos és más fertőző megbetegedések esetén kitűnő eredményeket mutatott fel és lényegesen meggyavította a betegség lefolyását.

Ezek a csodás hatású nyakláncok és övek kaphatók gyógyszerárakban és drogeriákban.

Dr. Laval

a párisi orvosi fakultásól

A Lakhovski-laboratórium vezérképviselője, J. Dillan, felhívja a közönség figyelmét arra, hogy csak azok a nyakláncok és övek valódiak, amelyek csomagolása el van látva a Dillan-cég garancia-szalagjával és ellenőrző vignetájával.

Kérjen mindenütt

KRAYER

cipőkrém

„HERCULES” S. A. Diciosán-martin által gyártott, tölgáz-zal egetett, tartós, fagyálló

cserép

előnyös áron kapható
FABRICA DE PRODUSE
RAMICE d n CRISTIAN S A
Cristian iud. Braşov.

Hírek

Töröm a fejemet

Sokra rug a szovjetgyapot
Amit Anglia most kapott
Ha árának hírét veszik,
Biztos a fülükbe teszik!

Egy hölgy a korzón, úgy látom,
Lábát reumásan pontta,
Ki ez? — kérdeztem barátom,
„Zsába királynője” — mondta.
Inconnue.

— Ujra cenzurázzák Németországban a Remarque-filmet. Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés tegnapi ülésén elfogadták a kommunizmus elleni javaslatot, hogy a Remarque-filmet még egyszer cenzura alá bocsátják. Így nincsen kizárva, hogy a „Nyugaton a helyzet változatlan” mégis csak előadásra kerül újra Németországban.

— Időjelentés. Budapestről táviratoznak: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint főleg nyugati csapadék várható, fagypont feletti hőmérséklettel.

— A cseheknek fáj az igazság. Prágából jelentik: A belügyminisztérium kiutasította Csehszlovákia területéről Kornhuber Artur dr. hírlapírót, a Leipziger Neueste Nachrichten, Kölnische Zeitung és Münchener Neueste Nachrichten lapok prágai szerkesztőjét. Kornhuber ellen a hivatalos sajtó már hosszú ideje uszított a cseh politikáról írott leplező cikkei miatt. Néhány nappal ezelőtt a Berliner Börsencourier prágai tudósítója is kénytelen volt beszüntetni munkáját, mert megélhetése egyébként Prágához köti s őt is a kiutasítás veszélye fenyegette. A sajtószabadság elleni közigazgatási uton való eljárások nagy felháborodást idéztek elő a külföldi lap tudósítók körében s erővel lépéseket készülnek tenni a kiutasítási módszer ellen.

— Értekezlet a drága élelmiszerek leszállítása érdekében. A brassói polgárság körében észlelhető elégedetlenség, amely a magas élelmiszerárakkal szemben megnyilvánul, arra indította Căteanu polgármestert, hogy a város vezetőembereit, a kereskedelem és ipar vezetőit ma délelőtt értekezletre hívja meg. A tanácskozáson gy olyan formát akartak találni, amelyen keresztül az élelmiszerek olcsóbbodási folyamatát megindíthatják volna. A tanácskozáson azonban nem talált egyetlen elfogadható megoldást sem a nehéz kérdésben. A tanácskozás végén, Poeban, a tisztviselők delegátusa kijelentette, hogy ha Brassóban az élelmiszerárak leszállítását mégsem kezdene meg, a tisztviselők kénytelenek egy passzív élelmiszerstrejkba lépni és amennyi is redukált szükségleteinek csak legminimálisabb részét beszerezni.

— Schneider Józsa grafológusnő külföldi tanulmányjáról visszatért és lakásán, Brassó, Sütő-utca 4 szám alatt újabb vállalt megbízásokat 100 lejért. Válaszbélyeg melléklendő.

— Aláírták a török-szovjet flotta-egyezményt. Ankarából jelentik: Tevfik Ruzsdi bej külügyminiszter és a szovjet követ tegnap aláírták a Fekete-tengeri flotta-korlátozásról szóló egyezményt. — Eszerint Törökország és a Szovjet-szövetség kötelezik magukat, hogy csupán előzetes felvétel bejelentés után fogadják kölcsönösen növelni Fekete-tengeri hadierőjüket.

Ezek a pengék elegittek ki Önt!

ROT BART LUXUOSA
ROT BART SÖNDERKLASSE
MOND-EXTRA GOLD
ROT BART (LILA)
MOND-EXTRA (ZÖLD)

ROT BART
MOND-EXTRA

Vezérképviselő: C. DUISBERG
București 1. Str. Carol 3

Uj Sz 120/0

Knut Hamsun:
A világ vándora

Regény, két kötetben 190 lej.
Postán portómentesen szállítja a

Brassói Lapok Könyvoszlálya
Iskola Alapítvány

Miért nem csökkentí a temesvári villanytelep az egységárakat

Temesvár, március 10
Még mindig teljes kitarással folyik a temesvári kereskedők elkészített harca, amelyet a városi villamosművek felhárító egységárdiktatúrája ellen kezdetek. Ebben az érdekes harcban most elég hathatós tromfként derültek ki a szegény temesvári villamosművekről a következők:

Amikor az Elgiba megbízottai ajánlatot tettek a temesvári városi tanácsnak a villamosművek átvételére, Miclosi Cornél dr., a villamosművek igazgatója megbízást kapott arra, hogy a városi villanytelep és a közüti villamosvasut mérlegelt készítse el. Miclosi Cornél dr. a megbízásnak eleget tett és elkészítette jelentését, amelyben arról számolt be, hogy a két városi közüzem évente 11—11 millió lej jut jövedelmez.

A jelentés körül azonban támadtak bizonyos nehézségek, mert a városi tanács azt a határozatot hozta, hogy újra felül kell vizsgáltatni a két üzem teljesítőképességét.

Az a bizottság, amelyet a városi tanács erre a célra kiküldött, most készült el jelentésével. Megállapításai nagyon is rácsafolnak Miclosi dr. első mérlegének legfontosabb adataira, amennyiben megállapítják, hogy

ugy a villamosművek, mint a közüti villamos vasut évente nem 11—11, hanem 31—31 millió lej jövedelmeztek tisztán a városi pénzár számára.

Ilyen horribilis jövedelem mellett tehát igazán indokolt volna, hogy ne csak a kereskedők, hanem a többi fogyasztók áramszükségletét is végre a tisztességes kereskedői hasznát biztosító egységárakon lássa el a temesvári villanytelep.

Az esőzés hurutos megbetegedéseket idéz elő. Védekezzék Anacot pasztilla szopogatásával. Egy fiola ára 37 lej.

Különbőség, amely lennforog a liba és a Homo Sapiens között

Fák nem nőnek az égig. Mindennek van határa.

Most már azok a libák sem hizhatnak ki a bőrukából, amelyeket a kitünő magyar konyhának aranyabáljai szerint házra itéltek és az itélet teljesítése képpen tömtek, tömtek, tömtek...

A magyar földművelésügyi minisztérium úgy értesült, hogy ezekkel a libákkal égbekiáltó igazságtalanság történt, sőt történik minden alkalommal, amikor libatömést végeznek. Anyagi kukoricát tömnek a bőrukba, meg a gégejükbe, hogy a tápanyag nagy része már el sem fér és a legtermészetesebb és a legrövidebb úton ismét visszakerül a napvilágra. Igen ám, de a gazdaaszonyi furdang segített ezen is, egyszerűen lekötötték az ilyen libáknak, no meg kacsáknak a nyakát is.

A magyar földművelésügyi minisztérium ezt a szokást barbár kínzásnak minősítette s megakadályozására kiadott egy szigorú rendeletet.

Magyarországon tehát a tömés után a libák nyakát a jövőben nem szabad lekötöni. Aki lekötö — fizet mint a köles, holmi súlyos bírságokat.

★

Együtt érzünk a libákkal, de még inkább azokkal a másfajta tollatlan teremtményekkel, akiket nem tömnek. Még száraz kukoricával sem. Ugye, azoknak még mindig szabad, sőt muszáj hurkot tenni a gégejükre.

Rendszerint sajátkezűleg...

Ezt nem tiltja a törvény. Igaz, hogy nem is írja elő. Ez csak úgy muszáj néha. No, de hát csak mégis kell legyen valami különbség liba és másfajta tollatlan teremtmény között, akik a természet tudósok Homo Sapiens néven könyveltek el a természet háztartásában?

— Óriási vihar az Atlanti Óceánon. Newyorkból jelentik: Ideérkezett szikratáviratok arról számolnak be, hogy az Atlanti Óceánon hatalmas vihar dühög. A „Bremen” és az „Európa” személyszállító óriásgőzösök jeleztek, hogy az erős hullámszél miatt késéssel érkeznek.

— UJITSA MEG lejárt előfizetését idejében, hogy megszakítás nélkül mindennap köldhessük továbbra is címére a lapot. (Kísérje figyelemmel a címkén feltüntetett lejáratot.)

Antineuralgic

DR. MANU MUSCEL

az egyszórtu gyógyszer influenza, migren, idegzsákák stb. ellen Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzével ellátott 2 kapszula (osztályban) van.

Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban. ZP 17/7

— Ischiásnál egy pohár természetes Ferenc József keserűviz reggel éhgyomorra véve, előmozdítja a gyomor és a belek működését s könnyű székletet biztosít. Orvosi tapasztalatok dicsérik a Ferenc József viz azon kitünő hatását, amely vese-, hólyag-, prostata- és végbélbajoknál is kifejti. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A Fibra konfekciós üzem újabb terjeszkedése. A Fibra üzeme, amely évek óta vezető szerepet tölt be Románia szakmai életében, újabb figyelemreméltó, hatalmas fejlődésről tett tanúságot. A Fibra, amely eddig csak a nagybani árusításra volt berendezkedve, megváltoztatta üzletpolitikáját és áttért a detail árusításra is, s ennek érdekében hatalmas fiókhálózatot létesített az ország területén. A céget ebben az elhatározásában szociális szempontok is vezették és így a Fibra eddig is kiválóan ismert, népszerű ruházatkészítői a közvetítő kereskedelem kizárásával, közvetlenül jutnak a fogyasztókhoz, természetesen nagybani áron. Hogy ez a mai súlyos viszonyok közepette milyen hatalmas előnyt jelent, nem is kell mondanunk. A brassói fiók Kapu-utca 50 szám alatt már ma megnyitott, s egyidőben kezdte meg működését a kolozsvári, az aradi és temesvári lerakat is. Jól bevezetett fiókjai állanak még a vállalatnak Ploestiben és Bukarestben is, utóbbi helyen kettő. A brassói fiók pazar berendezése, a dus vászartéku rakár, a cég áruinak tapasztalt kiváló minősége, elegáns kivitele és olcsósága minden bizonnyal a legszelebb körben fog megelégedést és örömet kiváltani.

★ Miért iszik On cujkát és kőményest ebéd előtt? Egy pohárka Underberg gyomor-keserűvel sokkal jobban készíti elő gyomrát az emésztésre és elűzi ezzel rossz hangulatát és étvágytalanságát. — Underberg régóta bevált édes-keserű gyomor-likőr, melynek hatása elismerten kitünő. Elég ha délből, ebéd előtt megiszik egy pohárkával, amelyet esetleg követhet egy másik pohárka este lefekvés előtt.

Feldioara—Földvár község előljáróságától (Brassó megye).

202—1931. sz.

HIRDETME NY

Közhirre tesszük, hogy 1931. március 26-án Földvár (Brassó vármegye) község előljáróságánál délelőtt 10 órakor zárt, írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen eladatik a következő falmennyiség:

611 köbméter tölgy-épületfa.
4122 köbméter tölgy-tüzifa, lábon állva, a község „Dumbrava” nevű erdejében.
Az árverést a nyilvános árverezésekről szóló szabályzat, az állam érdejeinek kitermelésekre vonatkozó általános feltételek, a Monitorul Oficial 106., 1912. aug. 12-iki számában közölve és bizonyos külön feltételek alapján tartják meg, melyekről az érdeklődők vagy a brassói erdőkerületnél, vagy Földvár község előljáróságánál szerezhetnek tudomást.

A hivatalos becser 305.000 lej.
Az ideiglenes óvadék 16.000 lej.
Felüljárólatok nem fogadtatnak el.
Feldioara—Földvár, 1931. március 1.
Földvár község előljárósága.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

BRASSO

Ma kedden fut utoljára Lehar Ferenc örökbeestü „Cigányszerelm” című operettje után készült színes, hangosfilm

„A sasok éneke”

Holnap szerdán 3—5-ig—5—7-ig—7—9-ig a brassói munkanélküliek javára rendez előadást az Astra Mozgó. Az UFA Matador Brassó díjmentesen a szezon legsikerültebb filmjét:

A borneói szökevény

engedte át — HARRY HALM és LILIAN HARVEY a főszerepekben.

A következő nagy filmbemutatóink: „Ördög és szerelm” és „Hálaeskadron”

Arzén

REGÉNY * ÍRTA MIKES IMRE *

(Minden jog fenntartva.)

Persze, ki kellene próbálni, hogy milyen is a hatása, Mert abból, hogy a két csirke megdöglött, még nem tudható semmi. Lám, a jérce előbb fordult fel, mint a kakas. Pedig megfigyelte, hogy a kakas jobban kapkodott, többet evett. Mégis tovább húzta.

Ebből az következik hogy a mérge hatása nem egyforma. Egyiknek több kell, másiknak kevesebb. Azt kéne kitapasztalni éppen, hogy mennyi kell.

Ha attól a maroknyi légytől, amely éppen csak beleszagolt az arzén párájába, két csirke felfordult, mit ökozhát egy egész légyapapir méreganyaga, ha — mondjuk — kiáztatja langyos vízben?

Hát még kettő? Vagy három?

Azután észbe jutott hogy háromszáz pengőt kért a jóságos Rozitól.

— Kirihettem volna tőszőrat is — suhant át az agyán —. Mosse alkudott. Megatta vóna.

Sóvár vágyakozás futott át rajta. Előre örült a háromszáz forintnak csak az égette, hogy nem kért eleget.

— Két csirkém is oda — morfondírozott cinikusan —. Azokir megadhatott volna száz-száz pengőt. Milyen szip begyesek voltak. Különösen a kokas.

Azután arra gondolt, hogy ha kísérletezni akar, ahhoz fel kell áldoznia még néhány állatot. Erre fanyar lett a szája. Előfordulhat, hogy semmi sem lesz, hiába fáradozott, egy krajcár sem üti majd a markát s hiába pusztította a sok drága jószágot.

— A magamibul nem szánok rá — határozta el —. Maj' ad, akinek felesleges van....

De a csirke nem elég. Mert a csirke csak csirke. Ha jól meggondoljuk, nem több, mint egy nagy légy. Könnyen lehet, hogy a légyapapirosból előállított arzén megöli a csirkét, de meg se koccan egy nagyobb állatnak.

Tehát ki kell próbálni. De ő nem pusztítja a saját jószágát.

Negyedórát gondolkodik azon, mit tegyen. Végül észbe jut valami, meglepődetten mosolyog és elalszik. Ideje, éppen első kukorékolnak a kakasok.

Már kora reggel talpon volt. A két fiúnak kávé helyett levest melegített, hogy minél előbb elzavarhassa őket az iskolába. Ambár rendes körülmények között igen tiszta, rendszerető asszony volt, most alig várta, hogy végezzen, fűgén sürgött ide-oda, égett keze alatt a munka.

A lánya szeretett volna még aludni, de nem hagyta.

— De kinyelmes természeted van. Maj, kiveri az urad belüled... Montamán, kejj föl és szalaggy át a Hangyához. Mondd meg a Berki Gellértnek, aggyon tiz légyapapirt, de ha nem számíjja mésfél krajcárjával, máskor a zsidónál vásárolk....

Az ágyat be sem vetette, csak éppen felrázta a párnákat, úgy hagyta őket, készen az esti lefekvésre. Az ura már másodnapja nem volt otthon, kint munkált a szőlőben, permetezett.

— Nem aggya, csak két krajcárért — mondta a lány, mikor visszatért. — Aszongya, szabott ára van. Rá is van nyomtatva. Két hatost fizettem.

— Látugassa meg a nyavalya! — felelte a bába.

Fájt a szíve minden fillérért. Még asse tudja, mivére s máris mennvi befektetés. De többet nem áldoz. Majd beszézi, ami szükséges.

— Mire meggyűvök, legyen forróvíz egy csuporral! — szólt oda a lányának. Felcipőt húzott, feltette a selyemkendőjét és elindult a faluba. A szemközti kapuban kint állott Forintosné. Mellette a nagyobb fia, Forintos István. Finom arcu, legénysorú ember volt, aki csak nyaranta jött haza. Valahol Magyaróváron járt a gazdasági akadémiát. Arc kifejezése már elkeverte a paraszti vonásokat a skót fiúságtól.

A bába finnyás orral figyelte Forintos Istvánt.

tosnét. Nem szívelhették egymást. Már csak azért sem, mert a Rác Lidi idősebb áróját. Forintosné nevelte föl. Most is nála lakik, kint dologozik a földken.

— Ha nem vónánk tőszomszédok, aszt hinném, hogy itt sem laksz — mondta Fazekasné. Tán neheztessz rám, hogy sosem mutatod magad?

— Én, bábaszülém? — felelt csendesen az asszony. — Ne higgyed. Csak nagy a család... Nincs ráirő időm.

Szűz Juli felé vette az útját. Az asszony dolgozott a kertben. Majomarca rutabb volt, mint valaha. Erős bajusz serkent az orra alatt.

— Te Juli, vana-e majorságod?

— Találkozik...

— Egy kokas kéne nekem... vendégeket várok. Egy kokas meg egy tyúk. Ha ócsón adod...

— Ugyan lellem! Hogy ócsón-e? Menny csak haza, majd átküldöm. Meg-egyezzünk...

Öt-hat házba is befordult. Mindenütt némi reverenciával fogadták, mindenütt kokast akart vásárolni s mindenütt azt felelték neki:

— Ugyan lellem... hogy ócsón-e?

Különösen Cserné örült neki. Behuzta a szobába és sugdosott a fülébe.

— Nem biztos! — mondotta a bába. — Várni kell...

— De biztos, lellem. S az uram lesködik. Gyereket akar... Nem elég neki kettő, meg a Lidié. Valamennyit kókusbotra akarja...

— Hát hagyjad!... Csak hagyjad!... Majd én mondok valamit...

Végül Kovács Sándorékhoz fordult be. Jókor érkezett, mikor belépett, a férfi és az asszony egyszerre hallgattak el, mintha elvágta volna a beszédük fonálát. De látni lehetett, mi volt. Az ember föl-alá sétált a szobában, vörösen, feldulva, lihegve, Szendi Mari nyugodtan ült a széken s csupán pillantásából lehet kiolvasni a lezajlott vihart.

Delet harangoztak, amikor hazatért. Az udvara tele volt csirkékkel, valaki még egy libát is átküldött hozzá.

Ebéd után elküldötte a fiukat, bezárta maga mögött a konyhaajtót, négy tányért, készített elő az asztalra, forró vizet öntött beléjük s a kredencből kivette a légyapapirokat. Az első tányérba egyet tett, a másodikba kettőt, a harmadikba hármat, a negyedikbe négyet.

Három óra hosszat hagyta ázni őket. Azután kenyeret vett elő és egy-egy darabot beáztatott az arzénese lébe.

Majd kiment az udvarra és behozta az egyik kakast. Abból a kenyérből, mely a leggyöngébb vízben állott, leszórt a földre.

Olyan hideg figyelemmel kísérletezett, mint egy vegyész. Vagy mint az orvos tanár az élveboncolásnál. Pont öt óra volt, mikor a kakas az első morzsát bekapta.

Nyolc percig tartott a halálküzdélme. Az első négy perc rettenetes görcsökkel és küzdelmekkel telt el. Az állat fájdalomában megvakult, legalább is teljes erővel nekirepült a falnak. Visszaütődve lezuhant a földre, négy percig rángatózott, azután vége volt mindennek.

A másik kakas abból a kenyérből kapott, mely a második tányérban állott. Ez öt perc alatt pusztult el.

A harmadik és a negyedik egyforma idő alatt végeztek. Három percig tartott a tusájuk. Az utolsó felrepült a konyhaszekrényre, leverte a vízesüveget. A padló tele volt üvegcserépekkel. Ugy nézett ki a konyha, mint elhagyott csata-tér. A kakasok hullái, az üvegcserépek, a mérges kenyérdarabok, tolluk össze piszkoltak mindent.

A bába azonban nem végzett a munkájával. Benyitott a kamrába és levett egy darab kolbászt. Ezt beletette a negyedik tányérba.

Azután beszólitotta a lányát.

— Te Mari, takaríj össze...

A lány tágranyitott szemekkel lépett be a konyhába. Hát ez meg már mi-csoda?

— Isanyám mit csinál?

— Hallgass!... Csak azt níztem, milyen erős az arzin... Hallgass!

Egy óra múlva kivette a kolbászt a vízből és kilépett az ajtó elé:

— Cicuskám... cicic... cicic... cicicicic...

A kolbászt kettétörte, a nagyobbikat odavetette a kandurnak, a kisebbiket a nőténynek.

Tíz perc múlva mind a kettő egyszerre kezdett el vonaglni. Fűszaggató miákolás töltötte meg a környéket. A macskák a földön fetrengtek, majd villámgyorsan forogni kezdettek, mint amikor a gyerekek fehér papírt kötnek a farkukra s a veszett rémület kerülgeti őket. A bába megjédt, hogy felveszik a környéket. Kinyitotta az istálló ajtaját.

— Gyertek ide cicic... cicic... gyertek... cicicicic!

(26-ik közlemény)

A földön kusztak, vonaglottak a bába felé, retentő fájdalmaikra enyhülést remélve tőle. Mikor bent voltak, Zsuzs rájukcsapta az ajtót és a lakatot kulccsal zárta be.

Mikor kilenc óra felé a tehenek hazatértek, már csend volt az istállóban. A kandur a szalmán feküdt összekuporodva, véres koponyával, mereven. A nőtény, amely a kis darabot kapta, erőteljesül kiszédelgett az udvarra, a kuthoz imbolygott és a földről mohón, hosszasan nyaldokolta a vizet.

Uj előfizetők

az eddig megjelent folytatásokat díjtalanul kapják. Fizessen elő a B. L.-ra, hogy mindennap rendszeresen olvas. hassa a legjobb romániai magyar lapot.

Az egyetlen kétszeresen használható töltőtoll

Ha egy Parker Duofoldot vesz tulajdonképpen két töltőtollat vásárol. On csak lecsavarja a nyomógomb feletti kis kupakot, annak helyére egy hosszabbitót tesz és lo másodperc alatt kész az Ön íróasztali Parkerje. Azzellenkező művelet ismét zsebhasználatra változtatja A Parker Duofold ezért az egyedüli kétszeresen használható töltőtoll.

Könnyed írás

A Parker Duofold az egyedüli töltőtoll, mely 29 szabadalmon és 47 tökéletesítő eljárason ment keresztül. Az egyenletes tintafolyás a legkönnyedebbet teszi lehetővé. A töltőszerszemet abszolút tintabiztos. A tollat a gyár 25 évig garantálja.

Parker Duofold

Vezérképviselő Románia számára

Max Grundhand
Strada Eroului, 1,
Bucharest 1.

Senior Lei 1.600—
Special „ 1.400—
Junior „ 1.200—
Lady „ 1.200—

Általános bányász-sztrájk fenyeget Franciaországban

Angliában is újból elégedetlenek a bányászok

Páris, március hó 10.

A bányatulajdonosok és a bányászok közötti a munkabérek kérdésében folyó tárgyalások eddig semmi eredményre nem vezettek. A vállalatok ragaszkodnak a bér-leszállításokhoz, ami ellen a bányamunkások kétségbeesetten tiltakoznak.

A helyzet a bányáiparban annyira fe-

szült, hogy számolni lehet az általános bányász-sztrájk kitörésével.

Angliában sem simult el teljesen a bányáipari munka-konfliktus. A dél-walesi szénbányászok körében továbbra is nagy az elkeseredés s nem akarnak belenyugodni a döntő-bírótság bérleszállító határozatába.

Megini egy végre nem hajtott rendelet

A közoktatásügyi minisztérium azt igéri, hogy tüzzel-vassal kiírja a rendbontás propagandáját a középiskolákból

Kolozsvár, március 10.

Még az Anghelescu volt belügyi államtitkár ellen elkövetett merénylet után a közoktatásügyi minisztérium szigorú rendelettel tiltotta el a különböző iskolák tanulóifjúságának, hogy bármilyen rendbontó mozgalomban, vagy alakulatban részt vegyen. Ugy látszik, a rendeletnek nem volt meg a kívánt hatása, vagy pedig az illetékesek nem hajtották végre komolyan, mert a tartományi igazgatóság útján 639—1931. szám alatt

a közoktatásügyi minisztérium most újabb rendelettel fordult az összes iskolák igazgatóságához

A rendelet hivatkozik is az 1930. június 18-ikán kelt 95985. számú előző körrelevelekre, amelyben már felhívta az illetékes iskolai hatóságok figyelmét arra a tényre, hogy a középiskolai tanulók részt vesznek olyan politikai szervezetek, akciókban, amelyek a gyűlölködésre való uszítást, a rendezetlenséget, a rendbontást és utcai tüntetéseket rendeznek, amelyek azután botrányokra és erőszakosságokra vezetnek. A minisztérium már akkor felhívta az iskolák vezetőit arra, hogy szigorú ellenőrzést kötelesek gyakorolni ebben a tekintetben és zárják ki az iskolából azokat a tanulókat, akiket bűnösöknek találunk az iskolai fegyelem ilyen irányú megszegésében.

A minisztérium azonban sajnálkozással kénytelen megállapítani, hogy egyes iskolai igazgatóságok nem lépnek fel elég energikusan, vagy legalább is nem értik el a kívánt eredményt és az említett fegyelemsértések az utóbbi időben megsokszorozódtak, sőt gyakorta kriminális formában nyilvánultak meg.

Erre való tekintettel a minisztérium újlag felkéri az iskolai igazgatóságokat, hogy a legéberebben és legenergikusabban gyakorolják az iskolai fegyelem és rend ellenőrzésére vonatkozó feladatukat. Az iskolának az a feladata, — mondja a miniszteri rendelet, — hogy a harmonikus együttműködés szellemét plántálja bele a fiatal lelkekbe, az ország fejlődése érdekében és ne a széthuzását, hogy ápolja a szeretet és testvériség érzelmét, nem pedig a gyűlöletét, az építést és ne a rombolást. És

aki nem felel meg ezeknek a kívánalmaknak, annak nincs mit keresnie az iskolában.

Ez a parancsoló kötelezettség egyformán szól az iskolában dolgozó összes tényezőnek, az igazgatóságnak éppúgy, mint a tanári karnak és a tanulóknak.

Erre való tekintettel a rendelet utasítja az iskolai igazgatóságokat, hogy első sorban kérjék fel az iskola tanári karát és kisegítő személyzetét arra, hogy a legaktívabb módon támogassák őket a tanulók felvilágosítására és lelki megformítására irányuló törekvéseikben. A tanároknak az a törvények és szabályrendeletek által megszabott kötelezése, hogy tanítványaik körében az állami és társadalmi rend propagálói legyenek. Ezt az akciókat nemcsak közhataluk révén kell kifejtetniük, hanem az iskolai aktivitásuk keretében való személyes példaadás által is.

Egy tanárnak sem lehet szögesen ellentétes magatartása az iskolán kívül, mint amilyenre a foglalkozásával járó feladatok az iskolában kötelezik őt, mert ez a következetlenség és a hipokrizis bizonyítéka lenne, amely megzavarhatja a tanulóifjúságot és rossz példát mutatna mások számára.

Nagyon szomorú, hogy ilyen elemi dolgokkal kell foglalkoznia egy miniszteri rendeletnek, amely még külön felemlíti, hogy a tanárok magatartását pontosan az iskolai törvény 70. cikkével kell szabályozni.

Az iskolaigazgatók felelősek a tanulók magaviseletéért

paragrafus, valamint a tanszemélyzeti szabályrendelet 190-ik szakasza. Ugy látszik, a tanári testület vagy nem ismeri ezeket a rávonatkozó törvényes rendelkezéseket, vagy pedig egyszerűen tultesz magát azokon. Az idézett rendelet arra enged következtetni, hogy inkább a második eset áll fenn, mert később szöszereint idézi a középiskolák működéséről szóló szabályrendelet 247-ik szakaszát, amely a következőket mondja:

„A tanárok vigyázzanak arra, hogy ne adjanak alkalmat a tanulóknak az ilyen mozgalmakba való beavatkozásra, sem nyílt, sem titkos biztatással, de még olyan magatartással sem, amelyet a tanulók utánozni valóknak gondolnak.”

A rendelet szerint a tanárnak tehát az a kötelessége, hogy az összes pedagógiai eszközök és ezek közül elsősorban a személyes példaadás által belenevelje a tanulóba a rend és a társadalmi harmóni érzését és győzze meg őket arról, hogy ezek azok az utak, amelyek legbiztosabban vezetnek az ország boldogulása és jó hírneve felé.

Ugyancsak felhívja a minisztérium a középiskolák igazgatóságát arra is, hogy a tanári karral együtt felügyeljen a tanulók magaviseletére, úgy az iskola falain belül, mint azokon kívül.

Kötelesek elkobozni minden kívülről jött igazgató közleményt, amiről jelentést kell tenniük úgy a minisztériumnak, mint a helyi hatóságoknak.

Meg kell akadályozni azt, hogy a tanulók résztvegyenek bármilyen más mozgalomban, vagy szervezetben, mint amelyek a középiskolai szabályrendelet 250-ik szakasza megenged és csak a hivatkozott szakasz által engedélyezett formában. Ennek a tilalomnak a tiszteletben nem tartását az iskolai igazgatóságok kötelesek a legnagyobb szigorúsággal elfojtani, az idevonatkozó szankciók alkalmazásával. Az igazgatóságnak kötelessége utána járni minden értesítésnek, amelyet a közrend fenntartására hivatott hatóságok juttatnak el hozzá a tanulók által elkövetett ilyen természetű fegyelmi vétségeiről és azonnal tegyen jelentést a minisztériumnak, hogy az a bűnösöket az ország összes iskoláiból kizárhassa.

A rendelet végül megjegyzi, hogy a közoktatásügyi minisztérium a legszigorúbban fogja ellenőrizni a körreleveleiben foglalt intézkedések végrehajtását, amelyért első sorban az iskola igazgatóját teszi felelőssé.

A minisztériumnak eltökélt szándéka, hogy a jövőben semmiképpen sem tűri el, hogy az iskola a rendbontás és az anarchia propagandájának tüzfészke legyen.

és a legkiméletlenebb eszközökkel fog eljárni bárki ellen is, aki nem fog azonnal és 100 százalékosan eleget tenni a kötelességének.

Chaplin a német fővárosban

Berlinből jelentik: Charlie Chaplin, a világhírű komikus filmszínész tegnap délután Angliából Berlinbe érkezett, ahol a művészeti élet előkelőjei nagy ünnepélyességgel fogadták. A „nagy Charlie” kijelentette az újságíróknak, hogy mikor Amerikában és Angliában, főképpen a színházakat és a börtönöket akarja látogatni, hogy anyagot gyűjtsön a legközelebbi darabjához. Ezuttal is hangoztatja, hogy hangos filmben soha életében fel nem lép, mert a vizuális tartja a film igazi lényegét.

Dátumok, események — amelyeket meg kell jegyezni!

M á r c i u s

10

K e d d

Megnyílt Brassóban. Kapu-
utca 50. sz. alatt a **FIBRA**
konfekciós lerakat.

M á r c i u s

11

S z e r d a

A hatalmas választéku áruház
rendkívüli előnyeiről már az
egész város tudomással bír!

M á r c i u s

12

C s ü t ö r t ö k

Ezen a napon lejár a 3 megnyi-
tási napra megállapított olcsó
árak érvénye. Ha siet még a
következő áron vásárolhat:

Férfi öltöny:

900

Női kabát:

980

Fiu öltöny:

300

Megismétlődött a földrengés Délszerbiában

Kétszázötven a halottak és ezernél több a sebesültek száma

Belgrád, március hó 10.

Az egész történelmi Macedóniára kiterjedt délszerbiai földrengés-katasztrófa borzalmas méretei csak nehezen tekinthetők át.

Mindenesetre máris megállapítható, hogy a földrengés az utóbbi évtizedek legnagyobb szerencsétlensége, amely a Balkán-félszigetet sújtotta.

Valandovában csaknem valamennyi ház összeomlott s hatalmas károkat szenvedett minden Üszküb-környéki falu.

A miniszterelnökség közleményt adott ki, amelyben hangoztatja, hogy a kormány állami eszközökről gondoskodik a városok felségélyezésére. Nem indítanak sem társadalmi gyűjtést, sem pedig földrengés segélyezésére nem folyamodnak. A felhivatalos összefoglaló jelentés szerint

a vasárnap hajnali földrengés halálos áldozatainak száma nem haladja meg

a kétszázötvenet, a sebesültek száma azonban ezernél is jóval több.

Legnap különben újabb, de a vasárnapinál már gyengébb földrengések észleltek, amelyek tetőfokára emelték a lakosság pánik rémületét. A kétségbeesett falusiak nem mernek visszatérni tűzhelyeikhez, mert a földrengések megismétlődésétől tartanak.

JAPANBAN IS UJABB FÖLDRENGÉS PUSZTÍTOTT.

Londonba érkezett jelentések arról számolnak be, hogy középeurópai idő szerint hétfőn hajnalban

a felkelő nap országát is ismét katasztrófális, borzalmas földrengés sújtotta.

Hakodate és Aomori kikötő-városok romokban hevernek. Behatóbb részletek a földrengés pusztításairól még hiányoznak.

Veszedelemes leánykereskedő bandát sikerült leleplezni

Mister Karpinszky és 12 menyasszonya

Karpinszky az erdélyi városokból is próbált menyasszonyt szerezni magának. Argentínai leánykereskedő ügynökök a sziguranca fogházában

Bukarest, március 10.

Ugy látszik, a nemzetközi leánykereskedők különös előszeretettel szerzik az „árjukat” Romániából. Tavaly ősszel, amikor a buenos-airesi „Zwi-Migdál” nevű hatalmas organizációval rendelkező leánykereskedő bandát sikerült szétgumasztani, kiderült, hogy

ennek a milliós tőkével megindult nalkozásnak külön romániai alosztálya volt.

Azóta a Délamerikában székelő nagy nemzetközi leánykereskedő bandák, úgy látszik, — elkerülték Romániát. Vagy az is lehetséges, hogy oly ügyesen dolgoztak, hogy nem sikerült nyomukba jutni, — míg most egy szerencsés véletlen folytán megint hurokra került egy Délamerikában dolgozó leánykereskedő banda ideküldött három ügynöke.

KARPINSZKI UR — A ROMÁNOKAT KERESI

Január utolsó napjaiban megérkezett Jassyba egy nagyon elegáns fiatalember, aki argentinai utlevéllel igazolta magát és a jassy-i idegenellenőrző hivatalban bejelentette, hogy azért érkezett Jassyba, hogy évekkel ezelőtt elhagyott rokonait felkeresse. A fiatalember elmondta azt is, hogy ott kint Argentínában jólmenő üzlete van és román valutában többszörös milliomosnak tekintheti magát. Évekkel ezelőtt még mint alig serdülő gyermek utazott ki az újvilágba és most, hogy ilyen szépen megszédte magát, eszébe jutottak elhagyott rokonai, szülei, testvérei, szeretné felkeresni őket, hogyha szegénysorsban vannak, segíthessen rajtuk.

A jassy-i idegenellenőrző hivatal, minden fennakadás nélkül kiadta Karpinszkynek a tartózkodási engedélyt, egyelőre hat hónapra, azonban az előírások szerint azonnal jelentést tett a fiatal argentinai érkezéséről a szigurancának. Ez az intézkedés azért történt, mert a román kormány minden rendelkezésére álló eszközzel meg akarja akadályozni a kivándorlási ügynökök munkáját, akik Argentína és a többi délamerikai poklokba akarják irányítani a hiszékeny kivándorlókat.

A jassy-i sziguranca nyomon kísérte a fiatal délamerikait,

meg akarták állapítani, hogy vajon tényleg rokonai nyomát kutatja-e, vagy pedig titokban a délamerikai fazendák részére akar újabb áldozatokat kitranszporálni.

Karpinszki, miután zsebében érezte a hathónapos tartózkodási engedélyt, elindult Jassyból. Átment Besszarábiába, néhány hetet Kisenevben töltött, aztán Bukovinába utazott, — ahol Csernovicban tartózkodott rövidebb ideig és a nyomában ólálkodó sziguranca ügynökök itt elvesztették Karpinszky nyomát.

A jassy-i szigurancán, a beérkezett jelentések alapján megállapították, hogy Karpinszky az állítólagos kivándorlásra csábító ügynök, — a legkisebb gyanút sem vonta magára. Egyetlen utazási irodával sem érintkezett, messze elkerülte azokat a vidékeket, ahol a nyomorgó besszarábiai, vagy bukovinai parasztok messiásként üdvözölték volna, ha az újvilág gazdasági gyönyöreit leírta volna nekik. A jegyzőkönyvet lezárták azzal a megállapítással, hogy Karpinszky semmi esetre sem lehet kivándorlási ügynök.

HANY MENYASSZONYA VOLT KARPINSZKYNEK?

Talán végleg el is felejtették volna a jassy-i szigurancán a Karpinszky nevét, ha néhány nappal ezelőtt a kolozsvári szigurancáról nem érkezett volna egy átirat, amelyben az iránt érdeklődnek, hogy a jassy-i idegenellenőrző hivatal egy Karpinszky nevű állítólagos argentinai állampolgárnak adott-e hat hónapi tartózkodási engedélyt?

A kolozsvári sziguranca átiratában még megjegyezte, hogy a nevezett délamerikai állampolgárt egyelőre őrizetben tartják, mivel alapos gyanúok merültek fel ellene, hogy része volt egy kasszabetörésben és

ezenkívül erdélyi tartózkodása alatt tizenkét fiatal leánynak házasságot ígért, sőt mind a tizenkét szép és fiatal lány-nal jegyet is váltott.

Összes menyasszonyainak eskü alatt

tett ígéretet, hogyha befejezi romániai üzleti útját, magával viszi őket a délamerikai paradicsomba.

A kolozsvári sziguranca értesítése érthető konsternációt keltett Jassyban. — Kétségtelennek látszott, hogy

Karpinszky személyében egy veszélyes leánykereskedőt sikerült letartóztatni, aki egészen bizonyos, hogy nemcsak Erdélyben, hanem a Regátban, Besszarábiában és Bukovinában is arra használta fel körutazásait, hogy felkutassa és kiszemelje azokat a szerencsétlen fiatal leányokat, akiket el akar szállítani a délamerikai örömházak poklába.

Az a módszer, ahogyan Karpinszky dolgozott, már régóta ismert volt a román rendőri hatóságok előtt. Ugyanígy dolgoztak a hírhedt „Zwi-Migdál” leánykereskedő vállalat ügynökei is. A kiszemelt áldozatot, aki minden esetben fiatal, szép leány kellett, hogy legyen, az eléggé megjelentési ügynök teljesen megszédíti tengerentúli vagyonáról szóló mesékkel. Megtörténik az eljegyzés. A leány felpakolva családjá jókívánságaival, utaké és most már csak az ügynökök ügyességén mulik, hogyan szállítják ki az országból a legtöbbnyire még kiskoru leányt.

A jassy-i sziguranca, a kolozsvári rendőrhatalóságok értesítésének vétele után széleskörű nyomozást indított annak a megállapítására, hogy ténylegesen mit csinált Karpinszky Kisenevben, Jassyban és Csernovicban.

A nyomozás egyenesen megdöbbentő felfedezésre vezetett.

Megállapították, hogy Karpinszky mindazon városokban, ahol megfordult, azzal az ürüggyel, hogy eltűnt rokonait keresi, egész sereg családdal ismerkedett meg. — Mindenütt, mint dús gazdag amerikai ke-

reskedő mutatkozott be és ahol csak megfordult, — egy-egy menyasszonyt hagyott emlékül maga után.

— Ha a rokonaimat megtalálom, — mondta mindenütt, — vissza fogok járni és akkor elviszem magammal a menyasszonyomat.

A három említett nagy regáti városon kívül még egy egész sereg kisebb városkát is felkeresett és mindenütt egy-két menyasszony maradt utána, akik szívesen várták az időt, amíg a gazdag és fiatal amerikai kereskedő életjelt fog adni magáról.

Ellogják Karpinszky büntársát

A jassy-i sziguranca a nyomozása eddigi eredményét beküldte a bukaresti főszigurancára, ahonnan távirati megkeresést ment Argentínába. Részletes információt kértek Argentínából, ahol a rendőrhatalóságoknak kétségtelenül ismerni kell Karpinszkyt, hiszen azt már itt is meg lehetett állapítani, hogy az utlevele tényleg valódi és tényleg ott állították ki az argentinai hatóságok.

A bukaresti fősziguranca időközben kellő előrelátással utasítást adott a jassy-i, csernovici és kisenevi hatóságoknak, hogy tartsanak fenn állandó érintkezést Karpinszky nagyszámu menyasszonyaival, mivel könnyen feltételezhető, hogy a szélhámos a közel két tucat főnyire szaporított menyasszonyát nem egyedül akarja kiszállítani helyesebben, kicsempészni az országból, — hanem ehhez testtársakra is szüksége van. Nagyon valószínű, hogy a büntársai közül valamelyik jelentkezni fog a kiszállításra előjegyzett menyasszonyoknál.

Ez az elővigyázatosság nagyon is indokoltnak mutatkozott. A bukaresti főszigurancára érkezett jelentés szerint ugyan is ma Jassyba érkezett egy Meyer Artur nevű, szintén elegánsan öltözött fiatalember, aki azzal állított be az egyik Kar-

pinszky által kiszemelt lányos házhoz, — hogy Karpinszky részéről üdvözlét hozott...

Meyer Arturt azonnal beszállították a szigurancára, ahol eleinte azzal védekezett, hogy svájci kereskedő és azért jött Romániába, hogy nagyobb mennyiségű állatbort vásároljon. Az utlevele, — melytől elkoboztak tőle, — tényleg Svájcban kelt, azonban a bejegyzett vizumckból megállapíthatták, hogy

Marokkóból érkezett egyenesen Romániába.

A sziguranca feltevése szerint Meyer egyike lehet a délamerikai leánykereskedő vállalat ügynökeinek, akik a központ küldött Karpinszky után — Karpinszky ugyanis már beküldte a romániai körutja első részéről a jelentését és már felsorolta a Jassyban, Csernovicban, Kisenevben kiszemelt menyasszonyait. — Most Meyer dolga lett volna a kiszemelt áldozatokat valamilyen ügyes trükkel kiszállítani az országból.

Bukarestből már utasították a jassy-i és a kolozsvári hatóságokat, hogy ury Karpinszkyt, mint Meyert, azonnal szállítsák Bukarestbe, ahol szembesíteni fogják egymással a két leánykereskedőt

CAPITOL és ROXY BUKAREST

Világsiker

Szomaházy regénye
Ábrahám Pál zenéje

Mesék az írógépről...

Vilma :

Renata Müller

Bankigazgató :

Hermann Thimig

Bankszolga :

Felix Bressart

Személyzeti főnök :

Ludvig Stössel

Zsufolt házak. — Tomboló
siker. — Ragyogó
hangulat

Monopol: Kamarafilm Oradea

Szg. 11999

Közgazdasági Lapok

A kényszerszindikalizálás — rózsavizes bolsevista forradalom

Irta: WINSTON CHURCHILL volt angol pénzügyminiszter

A nagy angol konzervatív politikus alábbi sorait különösen aktuálissá teszi nálunk is a Manóilescu-féle kényszerszindikalizálási törvényjavaslat, amely ellen — eddig legalább úgy látszik — hiába tiltakozik az ország felvilágosodottabb ipari szelleme. Az angol Mosley és a román Manóilescu valóságos politikai ikertestvérek s amit Churchill Mosley-nak mond, az Manóilescunak is szól.

A Week End Review (Hétvégi Szemle) egy új és élénk londoni hetifolyóirat, amelynek főként az egyik nagy újságrösztyálal nemrégiben felszított Saturday Review (Szombati Szemle) szerkesztőjének irányít. Ez a folyóirat néhány nappal ezelőtt impozáns, 16 oldalas mellékletben nagyszabású tervet közölt az angol ipar átszervezésére, valamint általános elveket a parlament, a kormányzat és az alkotmány újjaalakítását a különböző más fontos dolgokat illetően.

Ez a terv röviden abban áll, hogy valamennyi fontos angol iparágat országos szindikátusokba szeretné olvasztani, a melyeket magasfizetésű szakértőkből álló központi közhivatalok ellenőriznének. A tulajdonokat és részvényeket nem szindikátusnak ki, hanem a tulajdonosoknak elvett tulajdonuk kezelését hagyják meg s korlátoznák hasznukat anélkül, hogy biztosítanák őket a veszteségek ellen. Ez egy része volna annak az „áldozatnak”, amelyre felszólítanak őket s amelyről azt hiszik, hogy szívesen meg is hoznák. Másszóval egy rózsavizes forradalom és a bolsevizmus beleegyezés bevezetésének a terve ez.

A termelés és elosztás közhivatalok, vagy testületek által való irányításának eszméje egyik részét képezi azoknak a terveknek, amelyeket állítólag Sir Oswald Mosley még csak 30 év körüli politikus szellemi élénkséggel, tagadhatatlan bátorsággal és nyugtalan gondolkodásból függetlenséggel. Miután gyorsan átment a háborús toryzmustól a baloldali szocializmusig vezető út minden szakaszán, miután előbb összebarátkozott, majd szakított Mr. Ramsay Macdonaldal, s miután kilépett a munkáspártból s a szocialista pártból, most saját pártot igyekszik alakítani s állítólag máris 4. május 5. parlamentre hívet szerzett magának. Használva azt a felzudulást, amelyet Nagybritannia munkanélküliségi statisztikája teremtett, a folyton erősbödő és növekvőbbá váló tory védműpolitikába igyekszik préselni a szocializmus enyhített formáját.

Sir Oswald Mosley gyökeres tévedésben van a feltevésben rejlik, amely szerint az állam, vagy az állam ellenőrzése alatt álló közintézmények jobb vagyon-gyűjtőek a köznek, mint a magánvállalkozás.

Ezt a szocialista tévhitet nem lehet eléggé kiméletlenül leleplezni. A kormányok és tisztviselők, vagy quasi-tisztviselők kétségtelenül élvezhetnek mindenfajta vállalkozásokat a siker minden jelével kivéve a magas, versenyképes gazdálkodást. Imitt-amott jól működő és bámulatos szolgálattal láthatják el a közönséget, sőt hasznót is felmutathatnak, mint például a mi postánk, de a gazdasági eredmények még az ilyen rendkívül előnyös esetekben is szembetűnően alatta maradnak azoknak, amelyeket a magán-

verseny ugyanilyen fokon elérne. Az ugynevezett kapitalista rendszerben, amelyben a tulajdonos nemcsak a haszont, hanem magáért az életért küzd, a lehetőségek termékenysége és a háztartásban napról-napra érvényesülő találékonyság rendkívül gazdaggá teszi a termelés egész folyamatát. Egyetlen magánvállalat sem tud huzamosabban veszteség mellett működni. Prosperálnia, vagy pusztulnia kell. Ha prosperál, akkor az állam adószedő útján kiveszi a részét jószerencséjéből. Ha bukik, akkor a vi-

(Utánnymás filós.)

Mit hoz az egységes gazdasági terv

Mircea szenátor érdekes előadása a kolozsvári iparkamarában

Kolozsvár, március 10.

Tegnap délután a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara ipari szekcióját ülést tartott, amelyen C. R. Mircea szenátor, a kolozsvári kamara alelnöke tájékoztatta az szakosztály tagjait az ipari termeléssel kapcsolatos országos rendű kérdések jelenlegi állásáról.

Szerinte egy általános, minden kormány által respektálandó egységes gazdasági terv hiánya az, amelynek feltétel szükségességére csak most kezdenek ráésszelni gazdasági politikusaink és a melynek irányvonalai most kezdenek kibontakozni.

Ennek

a készülő gazdasági tervnek egyik láncszeme a parlamentben most tárgyalás alatt álló gabonaértékesítési törvényjavaslat, amelyet követni fog a cukor-javaslat, a táplálkozási célokra szolgáló olajokra vonatkozó javaslat, az ipari szindikátusok javaslata, stb.

Ezen javaslatok a termelésben és fogyasztásban bizonyos rendet akarnak ugyan teremteni, mégis nagy aggodalomra szolgáltatnak okot, mert az állam beavatkozását a magángazdaságba, mint a kezdeményezést és akciószabadságot megbenéit korlátozást, hátrányosnak kell tekinteni.

Maga a szindikalizálás eszméje kapcsolatban áll az ugynevezett preferenciális vámrendszerrel, amely az összes európai államokban napirenden van. — Ez abban áll, hogy az ipari és agrárállamok egymás termékeit bizonyos kedvezmények mellett cserélik ki, amiáltal biztos piacokat szerezhetnek. Ehhez azonban a termelésnek és a kivitelnek megszervezése szükséges, hogy megállapítható legyen mit és mennyit helyezhetünk el külföldön, továbbá mit és mennyit hozhatunk be preferenciális vámok mellett.

Egy másik gazdasági jelenség, amely a szindikalizálás szükségét indokolja, a fogyasztóképesség emelése, az olcsóbbítás.

Ennek azonban igen nagy akadályai vannak az adóterhek. — Ez ellen az összes szakmai szervezetek és maguk az ipari képviselők is lépten-nyomon rámutattak az illetékes tényezők előtt. Mircea szenátor úgy gondolja, hogy elérkezett már az adóterméklések legfőbb ideje.

Az állam küszöböljön ki a szervezettől minden haszontalan, nem produktív alakulatot, mérsékelje a költségeit és ennek következtében mérsékelje az adóterheket is.

Az adóterméklés mellett a munkaalkalmak megteremtése a legfőbb gazdasági szükségesség. Annyi tennivaló van mind a közintézménnyel, hogy ezek a közmunkák mindjárra felkészítsenek a gazdasági életet, vállalkozók és munkások keresetéhez jutnának és ezzel a fogyasztás lehetősége meg volna adva.

Az adóterhek mellett a vasut az, amely mérsékeltebb drágítással a termelést és a fo-

gyasztást. Most küszbön van egy olyan tarifa-revizio, amely összehangolja a hozza a szállítási díjakat az áruk teherbíró képességével. Ez is egyik része a készülő gazdasági tervnek.

Mircea szenátor azzal fejezte be előadását, hogy a jövő törvényhozási testületekben nagyobb teret kell engedni a szakmai érdekeltségeknek, mert csak így lehet az ország gazdasági érdekeinek megfelelő törvényeket hozni.

Kis Közgazdasági Hírek

A Kronstädter Zeitung hétfői száma egy rövid hírből azt írja, hogy a Brassói Népbank fizetési nehézségekkel küzd. Egészen megbízható helyről nyert értesüléseink szerint ez a hír nem egészen jóindulatú beállításban közli azt a tényt, hogy egy elbocsátott tisztviselő rosszindulatú híresztelése nyomán egynehány helybeli kisbetétes körében sikerült nyugtalanságot kelteni. A valóság az, hogy a bank eddig minden legális kötelezettségének pontosan megfelelt és a szokottnál valamivel nagyobb mérvű felmondási felmondásokra való tekintettel olyan betéteseknél, akiknél nyilvánvaló, hogy a betétfelmondás az ijedség következménye, a bank az alapszabályszerű felmondási idő betartásához kénytelen ragaszkodni. Ez a felmondási idő 200—1000 lejig 8 nap, 1—2000 lejig 15 nap, 2—5000 lejig 30 nap, 5—10.000 lejig 60 nap, 10—20.000 lejig 3 hónap, 20.000 lejen felüli összegeknél 6 hónap. A bank vezetősége egyelőre úgy intézkedett, hogy 3000 lejig minden könyvecskére teljesítet ki fizetéseket, annál nagyobb összegeknél azonban el az alapszabályszerű jogával, bár a teljes felmondási határidőt előreláthatólag nem fogja igénybevenni.

A banküzlet és a takaréklázlet termelésében rejlik, hogy a bank a nála el-

gyasztalan és szánelomnélküli egyének egy csoportja viszi bánatát a sivatagba. Veszteségük feliródik a társadalom számla-könyvébe és új építmények emelkednek a régi alapjain, vagy romjain.

Ezzel szemben az állami vállalatok minden befolyásánál hiányzik a profit hatóereje és az önmegóvás sarkalása. — Elég tisztességesen és hűségesen elvégezni a napi-munkát (már pedig ezzel nem mindig van elintézve a dolog) és a továbbiakkal törődjön az állam. Az állami vállalatok csődjét évről-évre el lehet titkolni és leplezni, amíg csak egy vagyonyos osztály, vagy engedelmes lakosság van, amelyen adóban be lehet hajtani a veszteséget. Egyetlen tisztviselő, vagy közintézmény sem meri azt a rizikót vállalni, amellyel egy magánvállalkozás nagy üzleteket alapít, vagy kifejleszt, és ha valamilyen okból megbukik, nem vonható semmiféle személyi felelősségre, amennyiben eleget tett előírt kötelezettségeinek.

Ne engedjük félrevezettetni magunkat az orosz módszerek és tévedések másolatszerű alkalmazása által, amint ezt a Week End Review fellengős melléklete és a fejvesztett Mosley-mozgalom teszi. Az angol ipar öt éves tervét a védvám életbeléptetése és az új feltételeknek a termelés magasabb célszerűsége s a kereskedelem felélénkítése érdekében való felhasználása kell számunkra képezze. — Ezek a változások azonban, bármennyire messzemenők is, csak akkor vezetnek üdvös eredményekhez, ha a magántulajdon jogainak tiszteltetésén és azon a csálhatatlan bizodalmon alapszanak, hogy a felvilágosult önérdék a főrugója a civilizációnak és jólétnek.

helyezett betéteket nem őrzi a kasszájában, mert hiszen ezek a pénzek azért helyeztetek el nála, hogy azokat gyümölcsöztesse, vagyis kölcsönökben kihelyezze. Ahogy az adóstól csak bizonyos határidő múltán, amikor a kölcsön lejár, követelheti vissza pénzét, éppúgy a betétesnek is csak megfelelő határidő után fizetheti vissza betétjét. Rendes körülmények között a betétesek által naponként igényelni szokott visszafizetések arányában állnak a kihelyezett kölcsönökből lejáró és visszafizetésre kerülő összegekkel és éppen ezért a bankok nem szoktak ragaszkodni a betétek felmondási idejéhez. Mihelyst azonban, — mint jelen esetben is, — rosszakaratú híresztelésekkel félrevezetett és nyugtalanított betétesek a rendesnél tömegesebben jelentkeznek a bank pénztáránál, a bank is kénytelen óvatossági rendszabályokhoz folyamodni és csak olyan arányban fizeti vissza a betéteket, amilyen arányban a kihelyezett kölcsönök is, — lejárataik szerint, — visszafolynak.

A banknak az üzleti életben szokásos és elmaradhatatlan átlagos arányt meghaladó veszteségei nem voltak és így úgy a betétesek, mint a részvényesek követelése száz százalékban fedezve vannak és a betétesek higgadságán mulik, hogy a bank fennakadás nélkül folytathassa rendes közzgazdasági tevékenységét.

A betéteseken mulik, hogy egyes lelkiismeretlen uszítók, akiknek már régen szálla a szemében ez az egyetlen helyi jellegű magyar bank, felül ne kerekedhessenek.

Értesítéseink szerint úgy a Banca Nazionale, mint a többi helyi bankok felajánlották támogatásukat, amelyet azonban a Népbank csak abban az esetben venne igénybe, ha a felmondási határidők lejáta után is még erre szükség volna.

Tőzsde

1931. március 10.

Zürich (nyitás): Berlin 123.69, Amsterdam 208.32, Newyork 519.60, London 25.24 és egyenlő, Páris 20.34 és háromnyolcad, Milánó 27.22, Prága 15.39 és egyenlő, Budapest 90.60, Belgrád 912.60, Bukarest 309, Varsó 58.20, Bécs 73.05.

Kolozsvári mentők készpénz sorsjátéka.

Nyeremények garantálva és fizetve a Banca Albina által.

Soha többé, ilyen alkalom, hogy csak 100 leierért gazdag ember lehessen, mert március 15-én 100.000.— leit, március 25-én 200.000.— leit és

ápr. 1-én egy millió leit nyerhet

a cluji Mentő sorsjegy húzásain. — Siessen a vásárlással, amíg nem késő!

Sorsjegy kapható: Dohány, hírlap áudákban, borbélyoknál és uccai árusoknál, valamint 117.— leit beküldése ellenében a Sorsjegyroda Cluj, Str. Memorandului No. 16. Főbizomgyos. Brassóban Derzsi Géza ny. igazgató, Str. De Milloc 163. Bukarestben Schönberger Jenő. Bl. Maria 96. — Nyereményjegyzék hírlapilag közölve.

Sz. 2. 019

Új magyar könyvek:

Hollywood

kulisszái között

Irta: FODOR MIKLÓS, a Fox filmgyár volt rendezője. 136 lej.

Grady Gyula: Festett király 170 lej

Paul Morand: Az élő Buddha 170 lej

Wikszáth Kálmán: Németke

Kiadás a „Magyar Könyvtár”-ban) 40 lej

Brassói Lapok Könyvosztálya

Március 12

Áruforgalmi Bank Rt. Brassó

VAGYON

Mérleg-számla 1930.

TEHER

	Lei	Lei		Lei	Lei
1. Pénztári készletek:			1. Részvénytőke		75.000.000
a) készpénz és	12.066.140	—	2. Tartalékok:		
b) idegen pénznemkészlet	329.956	—	a) rendes tartalékalap	7.336.406	—
2. Bankári követelések		12.396.096	b) nyugdíjtartalék	1.626.028	—
3. Adósok:		31.797.256	c) ár olyam veszteségek tartaléka	1.000.000	—
váltó és folyószámla		372.150.431	d) kétes követelések tartaléka	5.500.000	—
4. Értékpapírok		4.881.384	e) adók tartaléka	100.000	—
5. Ingatlanok:			3. Betétek		15.562.434
banképület		10.000.000	4. Pénzügyi hitelezők		281.852.663
6. Berendezés		438.490	5. Visszleszámitolás		9.101.177
			6. Átmeneti tételek		36.386.477
			7. Nyereség áthozat az 1929. évből	166.122	1.191.022
			8. Nyereség egyenleg	12.403.762	—
		431.663.657			12.569.884
					431.663.657

* Az 1930. évi nyereségből való dotálás után 18.769.422 — Lei

Brasov - Brassó, 1930 december 31-én.

Czell Jenő s. k.
elnök.

Dieners Alfréd s. k.
igazgató.

Falk Mihály s. k.
cégjegyző.

Megvizsgáltuk és a könyvekkel egyezően találtuk.

Brasov - Brassó, 1931 február 20-án.

A felügyelő bizottság:

Breitz Károly s. k.
nyug. bankigazgató.
könyvszakértő.

Beer Walter s. k.
főkönyvelő.
könyvszakértő.

Kaufmes János s. k.
földvári földmívelési iskola
igazgatója.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznapi egy szó 6. vastag betűből 12 lej Vasárnap 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére szavanként 3 lej 50 szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Mészáros jégsekreányt vennék. Ajánlatokat kér Péter István Sepsiszentgyörgy.

FRIEDMANN MARI. BRASSÓ, KÓRHÁZ-U 18. sz. A 28 év óta fennálló közvetítési irodája, vállalt minden szakmabeli közvetítést. Házak, lakás, birtokok, üzlet és telek vételét és eladását. Méltányos közvetítési díj. 11599.

Legmegbízhatóbb veteménymagvak, virágmagvak, virág-gumók, bokorrozások, csomagolás portómentesen. Disz-cserje, fűtőcserje, rózsajónsá-gok. Árjegyzék díjtalan. Kerté-szet Hoghiz, Olthéviz. 12012

Eladó ház a Fővény-uccában. Érdeklődni Brassó, Kolostor-ucca 11. sz., Szűcsnél. 12009

Pénzsekreányt, használtat, jó-karban levőt megvételre keres. Hangya Szövetkezet Olthéviz (Hoghiz) Jud. Tarnava-Mare. 12004

Ocska vöröszet minden mennyiségben veszünk. Armatura r. t. Brassó, Malom-ucca 1. Bolonya. 12005

Fekete tölgyfa ebédlő majd-nem új, eladó. Vasut-ucca 17. Brassó. 12003

Ebédlő, háló, konyhabutor, varrógép, hintaszék olcsón el-ado. Brassó, Kolostor-ucca 28. I. emelet. 12002

Házasság

Brassóban saját, jömeneteli-üzlettel rendelkező jömegjele-nésű fiatalember, kitűnő ke-reskedő nőül venne 2-300 ezer lej hozománnyal szép, csi-nos leányt, Lehet vidéki is. Megkereséseket „300000” jelí-gére a brassói kiadóba kér. Kivá-natra fényképet küld. 11992

Fiatalember megnősülne meg-felelő hozománnyal. 28 éves iparos vagyok, aki nyugodt ekzisztenciát akarok teremte-ni. Leveleket 11983 sz. alatt a brassói kiadóba kérek.

Allást nyer

Perfekt diétás szakácsnő jó bizonyítványokkal szanatórium-ba felvétetik, ajánlatok az igé-nyek megjelölésével a szanató-rium címére küldendők. Cím megtudható a lap brassói kiadó-hivatalában. 11955

Műtős ápolónőt vagy szű-lésznőt keresek, altatásban jár-tasat. Dr. Vadász szanatóriuma, Bacau. 12010.

Lakás

Brassóban üres szobát ke-resek március 15-re. Cím a Bras-sói Lapok szerkesztőségében. 11993

SZOVATA-fürdőn pensiora be-rendezett 10 szobás villa tel-jes felszereléssel bérebeadó. — Steinfeldné, Ludosul de Mures. 11942

Keresek különbejáratu szobát Brassóban, Kapu- vagy Kolo-szor-uccában. Címeiket 12001 sz. alatt, a brassói kiadóba kérem.

Csinosan butorozott külön-bejáratu szoba március 15-re olcsón kiadó. Brassó, Kórház-u. 49. sz. 12007

Női kalapokat legújabb mo-dellek után gyárilag 70 lejért alakítok. Brassó, Kapu-ucca 36. sz. udvarban. 12006

Elegánsan bebutorozott két szobás komplett lakás április 1-re kiadó. Esetleg üresen is. Brassó, Kórház-ucca 49. 12001

2 szoba, konyha, lakásnak, irodának, április 1-re kiadó. Brassó, Kórház-ucca 44. sz.

Vegyes

FUCHS FOGORVOS. Buka-rest, husz évi praksissal. Pá-risban, minden modern fogmun-kát végez. București. Strada Berzei 35. 11166

A perzsaszőnyeg házi készí-tése. Irta: Dóczi Pál. (Több mint 50 ábrával. Kézikönyv a per-zsaszőnyeg-szövés tökéletes el-sajátítására) 140 lej előzetes beküldése ellenében portómen-tesen küldi a Brassói Lapok könyvosztálya.

Frakkokat, szmokingokat, u-tramodern modelleket kiköles-tőző „Leonard” szabóság. Bu-karest, Str. Academie I. emelet. 11987

Férjnélküli magyar leány szobaleánynak, esetleg kisebb családdal mindenestnek ajánl-kozik. Bukarest, Sabinelor 6. Ra-zi. Érdeklődni a szakácsnőnél. 12011

Frauenspiegel a legújabb né-metnyelvű havi divatlap, csak 20 lej a Brassói Lapok könyv-osztályában.

EUROPA kávéház étterem,

Brassó, Kolostor-u. 7

Kitűnő és olcsó konyha. Ebéd és vacsora legkedvezőbb feltételek mellett abonensek részére.

Azugai csapolt sör. Elsőrangú fajborok. Minden este tánc!

Vetőmagvak

Lucerna- és lóheremagvak, arankamentes államilag ölom-zárolt.

Zöldség- és virágmagvak garantált fajtisza és csiraképes

Fü- és heremagvak állandó ré-tek és legelő bevetésére.

Takarmányrépamagvak eredeti behozatal közismert tenyésztőktől

Műtrágya Kertművelési és méhészeti cikkek nagy válassztékban.

Raktárról szállít! legolcsóbb ár mellett az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesü-le árucsarnoka

SIBIU 11917

Sürgőnycim: Verkau snalle, Sibiu. Telefon: No. 200. Árjegyzék ingy n.

Ha influenzás, köhög vagy berekedt ugu igiton HO 3295

MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYVIZET

mert az a legjobb nyálkaoldó és köptető Kapható minden fűszerüzletben

CEMENT-ÉS

AGYAGIPARI GÉPEK

Csépőgépek, lokomobilok

Cementtörcserek, üvegesbeton-blokkok, cementlapok, csövek, kul-gyűrűk, vályuk, betonkerérgépek, gipszlemezgépek stb. gyártására. I-ma-cementfésztékek. Agyagtégla és cso-répprések, hengerművek, kőzúzók, komplett cement- és agyagipari be-rendezések.

Raktárról szállítja:

„MODERNA”

építőipari Gépek R-t.

Brassó, Kis-utca 14. szám.

Mellett gépeket vásárol, te-kintse meg raktárunkat.

Költségvetések, prospektusok dímentesen

B. L. Kocsis Béla

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidualatának kiadása és rotációs nyo-nása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hir-detőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Str. Cuza Voda 3 (Hamaiyi Pál) — Déz: Str. S. Barnauiu 10. (Osztián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17 Hunyad- és Alsófehermegyek részére Kolozsvár: Str. Duba arior 7. (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Sztgyörgy-u 6 (Szabó Jenő). — Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Sztetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic Jiea 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Papp Géza-utca 15. (Kertész László). Szatmár- és Marosmegyék részére — Szilágysomlyó: (Helperin Ernő) — Temesvár: Berényi Lajos Gátsor 22 a. — Torda: Str. Re-ele Ferdinand 25 (Denes József)

Megbízások felvételére és fizetések átvételére tenti helyi megbízottakon kívül a köv. központi meg-bízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor, Nádas Jenő.